

Ársskýrsla Seðlabanka Íslands 2006

ÁRSSKÝRSLA 2006

Efnisyfirlit

- 3 I *Markmið og stefna Seðlabanka Íslands*
- 7 II *Stefnan í peningámálum og framvinda efnahagsmála*
- 11 III *Fjármálakerfið*
- 19 IV *Ýmsir þættir í starfsemi Seðlabanka Íslands*
- 33 V *Afkoma og efnahagur Seðlabanka Íslands, stjórn og starfslið*
- 39 *Ársreikningur 2006*
 - Viðaukar*
 - 55 *Fréttir Seðlabanka Íslands á árinu 2006*
 - 56 *Ritaskrá Seðlabanka Íslands fyrir árið 2006*
 - 57 *Töflur*

Bankastjórn Seðlabanka Íslands.

Frá vinstri: Ingimundur Friðriksson, Davíð Oddsson formaður, Eiríkur Guðnason.

Útgefandi:

Seðlabanki Íslands, Kalkofnsvegi 1, 150 Reykjavík.

Sími: 569 9600, símbref: 569 9605

Netfang: sedlabanki@sedlabanki.is

Veffang: www.sedlabanki.is

Prentun og bókband: Íslandsprent ehf.

Reykjavík 2007

ISSN 1670-522X

Merking tákna:

- * Bráðabirgðatala eða áætlun.
- 0 Minna en helmingur einingar.
- Núll, þ.e. ekkert.
- ... Upplýsingar vantar eða tala ekki til.
- . Tala á ekki við.

I Markmið og stefna Seðlabanka Íslands

Meginmarkmið stjórnar peningamála er stöðugleiki í verðlagsmálum. Í lögum um Seðlabanka Íslands (nr. 36/2001) er kveðið svo á að meginmarkmið bankans sé að stuðla að stöðugu verðlagi. Með samþykki forsætisráðherra er bankanum heimilt að lýsa yfir tölulegu markmiði um verðbólgu. Í sameiginlegri yfirlýsingu ríkisstjórnar Íslands og Seðlabanka Íslands 27. mars 2001 var bankanum sett verðból gumarkmið, þ.e. að árleg verðbólga, reiknuð sem hækkun vísitölu neysluverðs á tólf mánuðum, yrði að jafnaði sem næst 2½%.¹ Í lögnum er jafnframt tekið fram að Seðlabankinn skuli stuðla að framgangi stefnu ríkisstjórnarinnar í efnahagsmálum enda telji hann það ekki ganga gegn meginmarkmiði sínu um stöðugt verðlag. Þá skal bankinn sinna viðfangsefnum sem samrýmast hlutverki hans sem seðlabanka, svo sem að varðveita gjaldeyrisvarasjóð og stuðla að virku og öruggu fjármálakerfi, þ.m.t. greiðslukerfi í landinu og við útlönd. Bankinn skal m.ö.o. sinna viðfangsefnum sem varða fjármálastöðugleika. Í lögnum eru jafnframt ákvæði um reikningsskil og gagnsæi peningastefnunnar og starfsemi bankans almennt.

Peningastefna

Til grundvallar við framkvæmd stefnunnar í peningamálum leggur Seðlabankinn verðbólguþá liðlega tvö ár fram í tímann. Spáin er birt í riti bankans *Peningamálum* sem gefið er út þrisvar á ári. Auk þess birtir bankinn eigin þjóðhagsspá og ítarlega greiningu á framvindu og horfum í efnahags- og peningamálum samhliða birtingu verðbólguþáráttarinnar.

Til ársloka 2005 hafði Seðlabankinn ekki fyrirfram ákveðna vaxtaákvörðunardaga að öðru leyti en því að við útgáfu *Peningamála* sem þá var fjórum sinnum á ári gerði hann ítarlega grein fyrir ákvörðunum bankastjórnar hvort sem vöxtum var breytt eður ei. Á árinu 2006 voru teknir upp fyrirfram ákveðnir vaxtaákvörðunardagar. Í upphafi var tilkynnt að þeir yrðu sex, þ.m.t. þrjú útgáfudagar *Peningamála*, og að bankastjórn gæti breytt stýrivöxtum á milli vaxtaákvörðunardaga teldi hún tilefni til þess. Á árinu 2006 var bætt við tveimur vaxtaákvörðunardögum þannig að þeir urðu átta á því ári. Tilkynnt var um hvorn viðbótardaganna á næsta vaxtaákvörðunardegi á undan. Síðla árs tilkynnti bankastjórn sex vaxtaákvörðunardaga á árinu 2007. Áfram gildir að bankastjórn getur bætt við vaxtaákvörðunardögum telji hún tilefni til. Í samræmi við ákvæði laga um bankann hefur bankastjórn sett reglur um undirbúning, rökstuðning og kynningu ákvarðana í peningamálum.²

Meginstjórnþæki bankans eru stýrivextir hans, þ.e. vextir í lausafjárfyrirgreiðslu hans við lánastofnanir sem fram fer með lánum gegn veði. Vikuleg útböð eru haldin á veðlánnum sem veitt eru til einnar viku í senn.

1. Yfirlýsingin var birt í *Peningamálum* 2001/2 og á heimasíðu bankans. Lítils háttar breyting var gerð á henni í nóvember 2005.

2. Reglurnar eru birtar á heimasíðu bankans.

Seðlabankinn leggur bindiskyldu á lánastofnanir, 2% af skilgreindum skuldbindingum með skemmri líftíma en tvö ár.

Fjármálastöðugleiki

Seðlabankinn leitast jafnan við að hafa góða yfirsýn yfir stöðu lánastofnana og fjármálamarkaða og birtir reglulega greiningu sína á þáttum sem varða fjármálastöðugleika. Þar er ítarlega fjallað um þjóðhagslegar vísbendingar um fjármálastöðugleika jafnt sem rekstrarvísbendingar. Til ársins 2004 birti bankinn greiningu sína tvisvar á ári í ársfjórðungsritinu *Peningamálum*. Á árinu 2005 hóf bankinn útgáfu sérstaks rits, *Fjármálastöðugleika*, sem gefið er út einu sinni á ári.

Með vísan til heimildar í lögum um Seðlabankann hefur hann sett reglur um lágmark lausafjár sem lánastofnunum ber ætíð að hafa yfir að ráða og reglur um gjaldeyrisjöfnuð lánastofnana. Á árinu 2006 gerði bankastjórn sérstaka samþykkt um viðfangsefni bankans á sviði fjármálastöðugleika.³

Í lögnum er Seðlabankanum veitt heimild þegar sérstaklega stendur á og hann telur þess þörf til að varðveita traust á fjármálakerfi landsmanna að veita lánastofnunum í lausafjáranda ábyrgðir eða önnur lán en þau sem falla undir regluleg viðskipti. Auk þess stuðlar Seðlabankinn að virku og öruggu fjármálakerfi með því að þróa innlend greiðslu- og uppgjörskerfi í samræmi við alþjóðlega viðurkenndar kröfur. Um viðfangsefni sem varða fjármálastöðugleika á Seðlabankinn samstarf við Fjármálaeftirlitið á grundvelli samstarfssamnings sem gerður er með hliðsjón af ákvæðum laga um Seðlabankann og laga um opinbert eftirlit með fjármálastarfsemi.⁴ Á árinu 2006 var einnig gert samkomulag á milli forsætisráðuneytis, fjármálaráðuneytis, viðskiptaráðuneytis, Fjármálaeftirlitsins og Seðlabanka Íslands um samráð varðandi fjármálastöðugleika og viðbúnað.⁵

Önnur viðfangsefni

Samkvæmt lögum hefur Seðlabankinn einkarétt á að gefa út peninga-seðla og mynt. Bankinn varðveitir gjaldeyrisforða þjóðarinnar og sér um ávöxtun hans. Bankinn annast samskipti og viðskipti við erlendar og alþjóðlegar stofnanir á starfssviði sínu og fer með fjárhagsleg tengsl við Alþjóðagjaldeyrissjóðinn fyrir hönd ríkisins.

Reikningsskil og gagnsæi

Samkvæmt lögum skal Seðlabankinn eigi sjaldnar en ársfjórðungslega gera opinberlega grein fyrir stefnu sinni í peningamálum og fyrir þróun peningamála, gengis- og gjaldeyrismála og aðgerðum sínum á þeim sviðum. Þá skal Seðlabankinn gefa út ársskýrslu þar sem hann gerir ítarlega grein fyrir starfsemi sinni.⁶ Seðlabankinn leitast við að gera eins rækilega grein fyrir starfsemi sinni og kostur er. Þar með eru taldar forsendur ákvarðana hans í peningamálum, mat hans á fjármálastöðugleika og margt það sem lýtur að starfsemi bankans

3. Samþykktin er birt á heimasíðu Seðlabanka Íslands. Sjá einnig umfjöllun í kafla IV.

4. Samningurinn er birtur á heimasíðum Seðlabankans og Fjármálaeftirlitsins.

5. Samkomulagið er birt á heimasíðu Seðlabanka Íslands. Nánari umfjöllun í kafla IV.

6. Ritaskrá bankans fyrir árið 2006 er birt í viðauka.

að öðru leyti. Gagnsæi og reikningsskil eru einnig tryggð með því að skilgreina svokölluð þolmörk verðbólguþröskuldrins. Í þeim felst að víki verðbólga meira en 1½ prósentu frá verðbólguþröskuldrinu ber bankanum að senda ríkisstjórninni greinargerð þar sem skýrt er hverjar ástæður fráviksins eru, hvernig bankinn hyggst bregðast við og hve langan tíma það muni taka að ná þröskuldrinu. Greinargerðin skal birt opinberlega.

II Stefnan í peningamálum og framvinda efnahagsmála

Á árinu 2006 ríkti meira ójafnvægi í íslenskum þjóðarbúskap en um langt skeið. Birtist það meðal annars í því að framleiðsla var mun meiri en áætluð framleiðslugeta, skortur var á vinnuafli, viðskiptahalli meiri en áður hafði mælst og verðbólga langt yfir verðbólguþröskulmiði Seðlabankans.

Meginviðfangsefni peningastefnunnar á árinu var því að glíma við verðbólguna, afleiðingu ójafnvægisins, sem rekja má til stórförumkvæmda og breytinga á fjármálakerfinu á undanförunum árum. Í mars kom í ljós að eftirspurn á árunum 2004 og 2005, einkum fjármunamyndun, hafði verið meiri en áður var talið og vöxtur eftirspurnar á árinu 2006 virðist einnig hafa verið meiri en áætlað var í fyrri spám. Þá lækkaði gengi krónunnar hratt á vormánuðum. Verðbólguhorfur versnuðu því verulega á fyrri hluta ársins. Seðlabankinn brást við þessum aðstæðum með því að hækka stýrivexti sína sjö sinnum á árinu 2006, samtals um 3,75 prósentur. Í árslok voru stýrivextirnir 14,25%. Frá því að Seðlabankinn hóf að hækka stýrivexti í maí 2004 höfðu þeir verið hækkaðir um 8,95 prósentur.

Verðbólga langt yfir markmiði

Verðbólga á árinu 2006 var 6,8% að meðaltali og hafði verið yfir verðbólguþröskulmiði Seðlabanka Íslands frá maímánuði 2004. Hún jókst á fyrri hluta ársins og fram í ágúst þegar tólf mánaða hækkun neysluverðs mældist 8,4%. Eftir það hjaðnaði verðbólga og var 7% frá upphafi til loka ársins. Töluverð breyting varð á samsetningu verðbólgunnar á árinu. Gengishækkun krónunnar kom í veg fyrir að hraður vöxtur eftirspurnar og vaxandi launakostnaður kæmi fram í hækkun vöruverðs árið 2005. Þegar gengið lækkaði á fyrri hluta ársins 2006 hækkaði vöruverð hins vegar hröðum skrefum, en á móti dró úr húsnæðisverðbólgu, sem var meginuppspretta verðbólgunnar árið áður.

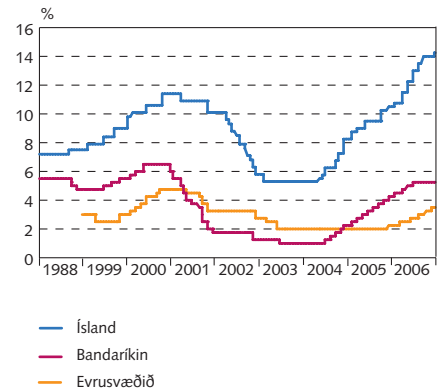
Hækkun launa langt umfram framleiðni

Mikil spennan ríkti á vinnumarkaði á árinu 2006 og jókst er leið á árið. Umframeftirspurn eftir vinnuafli var að miklu leyti og í vaxandi mæli mætt með innflutningi erlends vinnuafils, sem að líkindum dró nokkuð úr launaskriði. Hækkun launa var engu að síður langt umfram það sem samrýmist verðbólguþröskulmiðinu. Í júlí var gert samkomulag á vinnumarkaði um umtalsverða hækkun launa til viðbótar því sem samið hafði verið um í kjarasamningum árið 2004. Lækkun gengis krónunnar á vormánuðum bætti afkomu fyrirtækja og getu þeirra til að standa undir hærri launum. Gengislækkunin jók jafnframt samkeppnishæfni þeirra við innflutta vöru og þjónustu og auðveldaði þeim að velta áhrifum hærri launa út í verðlag enda eftirspurn enn í töluverðum vexti. Verðbólguhorfur versnuðu í kjölfarið, enda nam ársþækkun launa að meðaltali 10,5% á síðari helmingi ársins og gengi krónunnar lækkaði um rúmlega 21% frá nóvember 2005 til júní 2006.

Mynd II-1

Stýrivextir seðlabanka

Daglegar tölur 1. janúar 1998 - 29. desember 2006

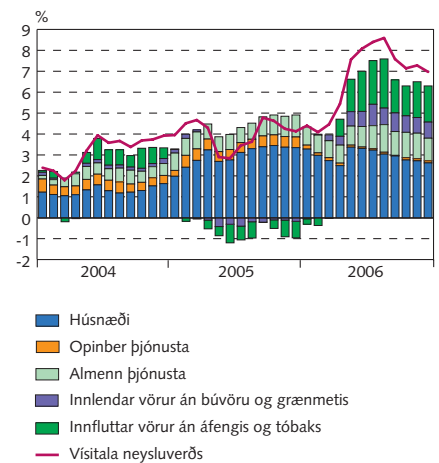

Heimildir: Reuters EcoWin, Seðlabanki Íslands.

Mynd II-2

Undirliðir verðbólgu

Áhrif á þróun vísitölu neysluverðs 2004 - 2006

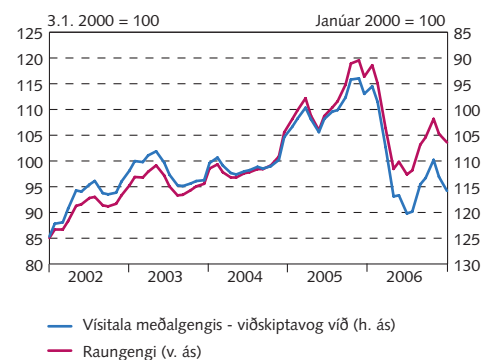

Heimild: Hagstofa Íslands.

Mynd II-3

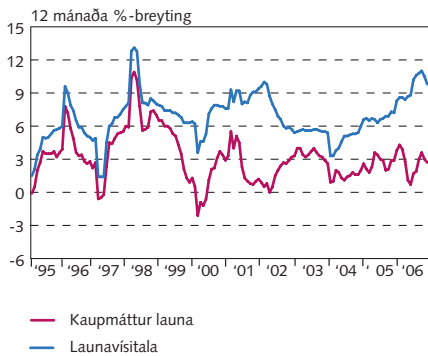
Meðalgengi og raungengi krónu 2002 - 2006

Mánaðarleg meðaltöl

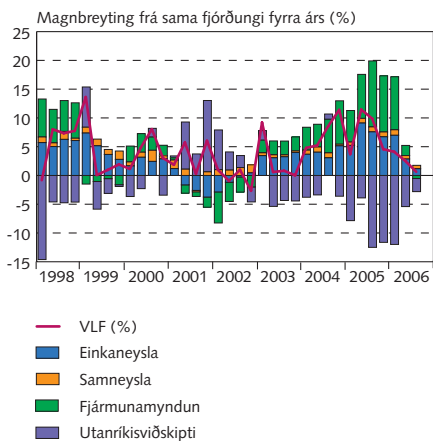
Heimild: Seðlabanki Íslands.

Mynd II-4
Laun og kaupmáttur 1995 - 2006
Launavísitala Hagstofu

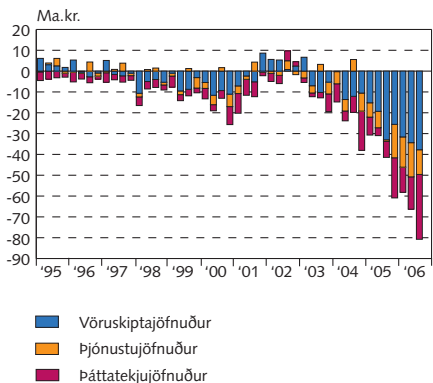
Heimild: Hagstofa Íslands.

Mynd II-5
Landsframleiðsla
Framlag einstakra liða til hagvaxtar

Heimild: Hagstofa Íslands.

Mynd II-6
Undirþættir viðskiptajafnaðar
Rekstrarframlög talin með þáttatekjum

Heimild: Seðlabanki Íslands.

Kröftug viðbrögð Seðlabankans

Óhjákvæmilegt var að kröftuglega yrði brugðist við verri verðbólguhorfum í kjölfar gengislækkunar og launahækkana. Á tímabilinu júlí til september hækkaði Seðlabankinn stýrivexti um 1,75 prósentur og bætti á því tímabili einum vaxtaákvörðunardegi við þá sem áður höfðu verið tilkynntir. Viðbrögð bankans hafa eflaust átt stóran þátt í því að verðbólguáhrif launahækkana langt umfram vöxt framleiðni urðu ekki enn meiri en raun ber vitni. Aukinn vaxtamunur við útlönd styrkti einnig krónuna, sem endurheimti nokkuð af fyrri styrk sínum á síðari hluta ársins. Horft fram á veginn urðu horfur í gengismálum hins vegar tvísýnni.

Mikill viðskiptahalli

Viðskiptahallinn jókst eftir því sem leið á árið og stefndi í u.þ.b. fjórðung af landsframleiðslu á árinu í heild. Þótt tæplega þriðjung hallans megi rekja til fjárfestingar í ál- og orkuiðnaði, fer því fjarri að svo mikill halli geti talist sjálfbær. Skuldasöfnun þjóðarbúsins undangengin ár birtist einnig í vaxandi þáttatekjuhalla, sem hefur aldrei verið jafn mikill og árið 2006.

Þegar halli verður svo mikill á ytri jöfnuði þjóðarbúsáhrif verður hann mjög háður vilja erlendra fjárfesta og lánardrottna til að fjármagna hann. Þetta birtist m.a. í gengissveiflum krónunnar á árinu, sem að miklu leyti virtust sprottunar af þróun á erlendum fjármálamörkuðum. Einnig birtist þessi næmni gagnvart utanaðkomandi áhrifum í því að umfjöllun erlendra aðila um íslensk efnahagsmál leiddi á stundum til sviptinga á gengi krónunnar. Einkum varð mikill órói í febrúar og mars. Mjög dró úr svokölluðum vaxtamunarviðskiptum í kjölfar hans, en þau glæddust á ný um mitt ár, í takt við alþjóðlega þróun. Gagnstætt því sem ýmsir óttuðust varð enginn óróleiki í tengslum við stóra gjalddaga skuldabréfa í íslenskum krónum, svokallaðra jöklabréfa, sem gefin eru út utan Íslands.

Útgáfa krónuskuldabréfa á alþjóðlegum markaði dró úr áhrifum stýrivaxtahækkana

Meðal vandamála sem peningastefnan glímdi við á árinu voru áhrif vaxandi vaxtamunarviðskipta. Eftirspurn erlendra fjárfesta eftir skuldabréfum í íslenskum krónum hafði umtalsverð áhrif á miðlunarferli peningastefnunnar og beindi því að miklu leyti í gengisfarveginn. Þessi alþjóðlega áhrif, ásamt stórfelldum breytingum á íslensku fjármálakerfi, leiddu til þess að frá því að hækkan stýrivaxta hófst í maí 2004 hreyfðust langtímarauðvextir lengi vel í gagnstæða átt við stýrivexti. Við það bættist að óvænt gengislækkun snemma á árinu leiddi til þess að verðbólga og verðbólguvæntingar jukust og fyrir vikið slaknaði á peningalegu aðhaldi, gagnstætt því sem til var ætlast. Eftir kröftug viðbrögð Seðlabankans, sem fyrr var getið, var þessari þróun snúið við undir lok ársins er metnir langtímarauðvextir hækkuðu verulega. Áformuð lækkun neysluskatta í mars 2007 gerði þó erfitt um vik að meta nákvæmlega hækkan langtímarauðvaxta.

Hnökrar á peningamarkaði

Nokkrir hnökrar voru einnig á miðlun peningastefnunnar á skemmsta enda vaxtarófsins. Lausafjárstaða á peningamarkaði var rúm fram á haust en tók að þrengjast á seinni hluta ársins vegna hækkandi innstæðu ríkissjóðs í Seðlabankanum sem nam yfir 110 ma.kr. í lok ársins. Fyrir kom að vextir á peningamarkaði urðu jafnháir eða jafnvel hærrí en daglánavextir Seðlabankans. Hluti vandans kann að hafa falist í skorti á skuldabréfum sem setja má að veði gegn láni úr Seðlabankanum.

Meðal jákvæðra afleiðinga af útgáfu skuldabréfa í krónum á alþjóðlegum markaði var að velta á innlendum fjármálamörkuðum jókst til muna. Velta á innlendum gjaldeyrismarkaði rúmlega tvöfaldaðist og velta á krónumarkaði tæplega tvöfaldaðist. Við það styrktist verðmyndun mjög, markaðirnir dýpkuðu og urðu færir um að velta mun hærrí fjárhæðum en áður án vandkvæða.

Framkvæmd peningastefnunnar er til stöðugar endurskoðunar. Talsverðar breytingar voru gerðar á því með hvaða hætti Seðlabankinn gerir og birtir verðbólguþátt á árinu, meðal annars í tengslum við þróun nýrra líkana. Þessi þróunarvinna heldur áfram og tengist einnig viðleitni bankans til að bæta framsetningu peningastefnunnar þannig að hún stuðli enn frekar að væntingum um litla og stöðuga verðbólgu.

Ítarlega er jafnan greint frá framvindu efnahags- og peningamála í riti bankans, *Peningamálum*.

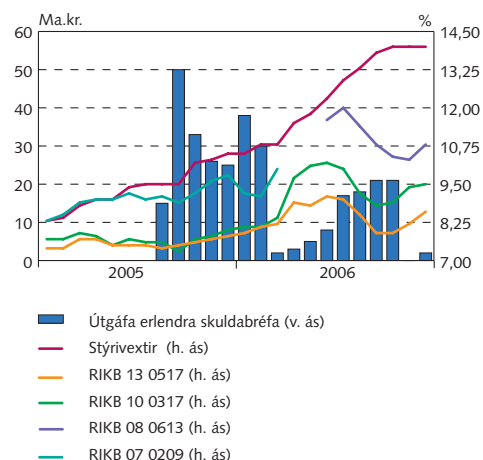
Tafla II-1. Stýrivaxtabreytingar Seðlabanka Íslands 2006

Ákvörðunardagur	Breyting
26. janúar	+ 0,25 prósentur
30. mars	+ 0,75 prósentur
18. maí	+ 0,75 prósentur
6. júlí	+ 0,75 prósentur
18. ágúst	+ 0,5 prósentur
14. september	+ 0,5 prósentur
2. nóvember	Óbreyttir
21. desember	+ 0,25 prósentur

Heimild: Seðlabanki Íslands.

Mynd II-7

Erlend skuldabréfaútgáfa í krónum og vaxtaþróun
Ágúst 2005 - desember 2006¹

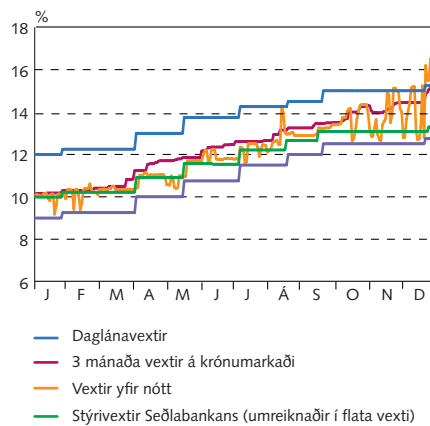

1. Gögn til og með 29. desember 2006.
Heimildir: Reuters, Seðlabanki Íslands.

Mynd II-8

Vextir á krónumarkaði og stýrivextir
Seðlabankans

Daglegar tölur 3. janúar 2006 - 29. desember 2006

Heimild: Seðlabanki Íslands.

III Fjármálakerfið

Fjármálafyrirtæki

Seðlabankinn stuðlar að virku og öruggu fjármálakerfi

Með vísan til þess lögbundna hlutverks að stuðla að virku og öruggu fjármálakerfi, þ.m.t. greiðslukerfi í landinu og við útlönd, leggur Seðlabanki Íslands áherslu á að meta hættu á lausafjáranda fjármálafyrirtækja og uppgjörsvanda í greiðslu- og verðbréfauppgjörskerfum sem geta haft kerfislegt mikilvægi. Jafnframt beitir hann sér fyrir úrbótum og jákvæðri þróun fjármálakerfisins. Bankinn hefur hliðsjón af alþjóðlegum samningum og öðrum viðmiðunum sem lúta að bestu framkvæmd svo og vinnu erlendra seðlabanka sem lengst hafa náð á þessu sviði. Seðlabankinn á náið samstarf við Fjármálaeftirlitið um viðfangsefni sem varða stöðugleika fjármálakerfisins á grundvelli samstarfssamnings sem stofnanirnar gera með sér.¹ Vegna þess að starfsemi einstakra banka teygir sig í vaxandi mæli yfir landamæri hafa norrænu seðlabankarnir m.a. gert með sér samkomulag um viðbrögð við fjármálaáfallum.

Almennt má segja að í hugtakinu fjármálastöðugleiki felist stöðugleiki mikilvægustu fjármálafyrirtækja og -markaða. Tvennt þarf til að svo sé, annars vegar að mikilvægustu fjármálafyrirtækin séu traust í þeim skilningi að yfirgnæfandi líkur séu á að þau geti staðið við skuldbindingar sínar án truflana eða utanaðkomandi aðstoðar, og hins vegar að mikilvægustu markaðir séu traustir þannig að markaðsaðilar geti átt viðskipti snuðulaust og á verði sem endurspeglar grundvallar- markaðskrafta og breytist ekki verulega til skamms tíma án tilverkn- aðar þeirra.

Greining á fjármálastöðugleika

Einu sinni á ári gefur Seðlabankinn út ritið *Fjármálastöðugleika*. Tilgangurinn er að stuðla að upplýstri umræðu, efla áhættustýringu og skýra hvernig bankinn vinnur að lögbundnum viðfangsefnum sínum á þessu sviði. Niðurstaða greiningar Seðlabankans sem birtist í *Fjármálastöðugleika* í maí 2006 var að þrátt fyrir að íslenska fjármálakerfið væri á mikilli siglingu og yrði að glíma við ójafnvægi í þjóðarbúskapnum næstu árin væri það í meginatriðum traust. Það væri traust í þeim skilningi að geta staðist áföll í efnahagslífi og á fjármálamörkuðum, miðlað lánsfé og greiðslum og dreift áhættu með viðhlítandi hætti.

Markaðsfjármögnun viðskiptabankanna í sviðsljósinu

Vegna mikils vaxtar viðskiptabankanna á sl. árum hefur vægi erlendra markaðsfjármögnunar í fjármögnun þeirra aukist. Íslensku bankarnir eru því háðir greiðum aðgangi að erlendum fjármálamörkuðum. Í lok árs 2005 voru blíkur á lofti í markaðsfjármögnun bankanna þegar

1. Samningurinn er birtur á heimasíðu Seðlabankans.

álag á skuldatryggingum (e. CDS) og fjármögnunarkostnaður þeirra á alþjóðamarkaði tóku að hækka. Snemma árs 2006 birtust fjölmargar neikvæðar skýrslur um íslensk efnahagsmál almennt og um bankana og í febrúar breytti Fitch Ratings horfum fyrir lánshæfismat ríkissjóðs úr stöðugum í neikvæðar. Í kjölfarið lækkaði gengi íslensku krónunnar töluvert, verð hlutabréfa lækkaði og efasemdir vöknudu um getu bankanna til að endurfjármagna lán á gjalddaga 2006 og 2007. Bankarnir brugðust við með aukinni upplýsingamiðlun um starfsemi sína og breytingum á ýmsu sem sætti gagnrýni auk þess að hægja á vextinum og styrkja eiginfjárlutföll. Vegna umrótsins héldu bankarnir sig til hlés á fjármálamörkuðum í Evrópu árið 2006 og leituðu á aðra lánamarkaði, einkum Bandaríkjamarkað, með fjölbreyttum útgáfum, öðrum lántökum og aukningu innlána. Í lok ársins 2006 höfðu bankarnir fjármagnað endurgreiðslur ársins 2007 og byggt upp góða lausafjárstöðu sem styrkti ásýnd þeirra í augum alþjóðlegra greinenda.

Meðan á umróttinu stóð fylgdist Seðlabankinn sérstaklega með fjármögnun og lausafjárstöðu stærstu viðskiptabankanna. Starfshópur innan bankans fór reglulega yfir stöðu bankanna frá sjónarhóli Seðlabankans á tímabilinu frá nóvember 2005 til nóvember 2006. Jafnframt sinnti bankinn óvenjumikilli upplýsingamiðlun til erlendra fjármálafyrirtækja og stofnana. Rit bankans *Fjármálastöðugleiki* tók mið af aðstæðum og varð yfirgrípsmeira en það hefði ella verið.

Í janúar 2006 var haldin viðbúnaðaræfing í samvinnu við Fjármálaeftirlitið, en sams konar æfing hafði áður verið haldin í janúar 2004. Æfingin tók til fjármálamarkaðarins en markmið hennar var að reyna á samskipti innan Seðlabankans og Fjármálaeftirlitsins sem og samskipti milli þeirra. Í febrúar 2006 var komið á fót formlegu samráði milli Seðlabankans, Fjármálaeftirlitsins og forsætis-, fjármála-

Tafla III-1. Lánshæfismat Moody's á íslensku viðskiptabönkunum í árslok 2006

	Mat kynnt	Til langs tíma	Til skamms tíma	Fjárhagslegur styrkur
Kaupþing banki	Október 2006	A1	P-1	C
Glitnir banki	Október 2006	A1	P-1	C+
Landsbanki Íslands	Október 2006	A2	P-1	C

Tafla III-2. Lánshæfismat Fitch á íslensku viðskiptabönkunum og Straumi-Burðarás Fjárfestingarbanka í árslok 2006

	Mat kynnt	Til langs tíma	Til skamms tíma	Óháð	Stuðningur
Kaupþing banki	Ágúst 2006	A	F1	B/C	2
Glitnir banki	Ágúst 2006	A	F1	B/C	2
Landsbanki Íslands	Febrúar 2006	A	F1	B/C	2
Straumur-Burðarás Fjárfestingabanki	Janúar 2006	BBB-	F3	C/D	3

Tafla III-3. Lánshæfismat Standard & Poor's í árslok 2006

	Mat kynnt	Til langs tíma	Til skamms tíma
Glitnir banki	Júní 2006	A	A2

og viðskiptaráðuneytisins um viðbúnað við hugsanlegum áföllum í fjármálakerfinu.²

Alþjóðleg fyrirtæki meta lánshæfi stóru viðskiptabankanna þriggja, þ.e. Kaupþings banka, Glitnis banka og Landsbanka Íslands, auk þess að meta lánshæfi Straums-Burðaráss Fjárfestingabanka. Jafnframt hafa Ríkissjóður Íslands, Íbúðalánasjóður, Landsvirkjun og Orkuveita Reykjavíkur alþjóðlegt lánshæfismat. Lánshæfiseinkunnir bankanna verða sífellt mikilvægari eftir því sem fjármögnun þeirra á markaði eykst. Lánshæfiseinkunnir bankanna eru sýndar í meðfylgjandi töflum.

Staða stærstu viðskiptabanka góð

Afkoma þriggja stærstu viðskiptabankanna var mjög góð á árinu 2006. Góða afkomu má einkum rekja til aukinna vaxtatekna í kjölfar mikillar útlánaaukningar, mikilla þóknunartekna og verulegs gengishagnaðar af hlutabréfum. Jafnframt voru vanskil viðskiptamanna í lágmarki. Árið 2006 var tæplega helmingur tekna bankanna af starfsemi erlendis.

Eignir þriggja stærstu viðskiptabankanna jukust um rúmlega 3.000 ma.kr. frá byrjun árs 2006 til ársloka eða um 56%. Að hluta var aukning ársins tilkomin vegna veikingar íslensku krónunnar og aukinnar verðbólgu. Útlán til viðskiptamanna erlendis héldu áfram að aukast árið 2006 og námu í árslok um 61% af heildarútlánnum. Eiginfjárlutföll bankanna hækkuðu frá fyrra ári og námu að meðaltali 15% í árslok samanborið við 12,5% í lok ársins 2005. Eiginfjárlutföll bankanna hafa ekki verið hærri síðan reglur um slíkt hlutfall voru settar.

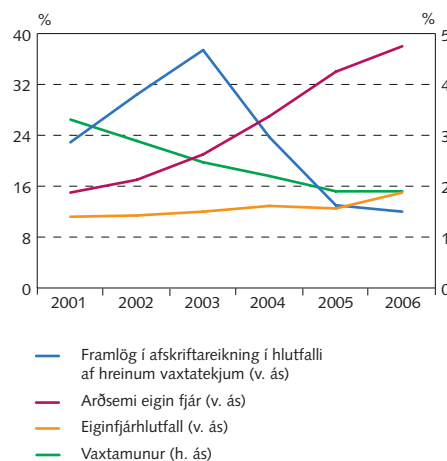
Mikil aukning í viðskiptum innlánsstofnana við erlenda aðila

Útlán innlánsstofnana héldu áfram að aukast hratt á árinu 2006. Innlend útlán jukust um 41% á árinu og útlán til erlendra aðila jukust enn meira eða um 63%. Á árinu varð mikil aukning í innlánnum erlendra aðila. Innstæður erlendra aðila í innlendum bönkum sexfölduðust og eru þá meðtalin útibú þeirra í öðrum löndum. Innlán innlendra aðila jukust á hinn bóginn um 20%. Þrátt fyrir mikla aukningu innlána stóðu heildarinnlán í hlutfalli af heildarskuldum innlánsstofnana í stað milli ára.³ Sem fyrr var verðbréfaútgáfa stærsti hluti fjármögnunar innlánsstofnana. Meginhluti verðbréfaútgáfunnar var á erlendum markaði og í erlendri mynt. Á árinu 2006 jukust erlend víkjandi lán mikið eða um 139%. Aukning víkjandi lána skýrir að hluta hærri eiginfjárlutföll bankanna.

Útlán annarra lánaþyrirtækja jukust um rúmlega 29% á árinu 2006.⁴ Útlán Íbúðalánasjóðs, sem voru um 55% af útlánnum annarra lánaþyrirtækja í lok árs 2006, jukust um 9% á árinu. Verðbréfaútgáfa annarra lánaþyrirtækja jókst um 11% á árinu 2006 og að langstærstum hluta var um að ræða íbúðabréfaútgáfu Íbúðalánasjóðs.

Mynd III-1

Úr ársreikningum stærstu viðskiptabanka¹

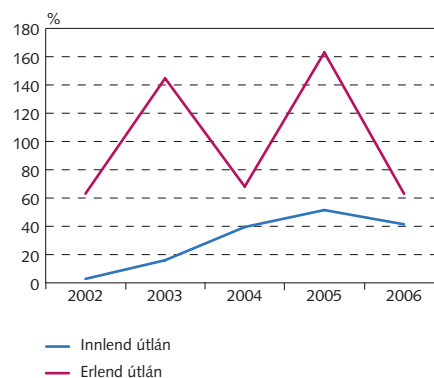

1. Glitnir banki hf., Kaupþing banki hf. og Landsbanki Íslands hf. Samstæðutölur.
Heimild: Ársreikningar viðskiptabankanna og útreikningar Seðlabanka Íslands.

Mynd III-2

Útlán innlánsstofnana¹

12 mánaða hreyfingar

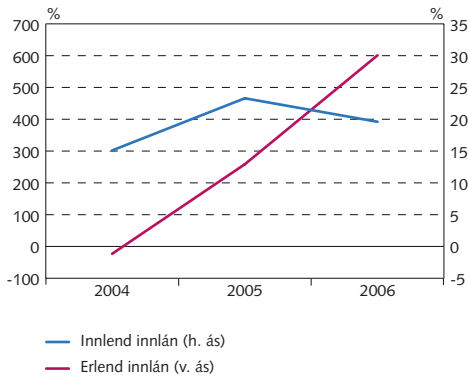
1. Móðurfélag innlánsstofnana.
Heimild: Seðlabanki Íslands.

2. Sjá nánari umfjöllun í kafla IV.

3. Að frátöldu eigin fé og víkjandi lánnum.

4. Til annarra lánaþyrirtækja teljast Íbúðalánasjóður, fjárfestingarbankar, eignarlegur, greiðslukortafyrirtæki og fjárfestingarlánasjóðir.

Mynd III-3
Innlán innlánsstofnana¹
12 mánaða hreyfingar

1. Móðurfélög innlánsstofnana.
Heimild: Seðlabanki Íslands.

Tryggingarsjóður innstæðueigenda og fjárfesta

Tryggingarsjóður innstæðueigenda og fjárfesta starfar í tveimur deildum í samræmi við lög nr. 98/1999, um innstæðutryggingar og tryggingakerfi fyrir fjárfesta, reglugerð nr. 120/2000, um sama efni, og samþykktir sem settar voru sjóðnum á stofnfundi hans 28. desember 1999. Samkvæmt lögum um sjóðinn skal heildareign innstæðudeildar nema a.m.k. 1% af meðaltali tryggðra innstæðna í viðskiptabönkum og sparisjóðum á næstliðnu ári. Á undanförunum árum hafa tryggðar innstæður vaxið og því hefur þurft að innheimta aukið fé í innstæðudeild. Enn hefur ekki komið til þess að grípa hafi þurft til tryggingarfjár innstæðudeildar vegna greiðsluferiðleika aðildarfyrirtækja. Heildareign verðbréfadeildar sjóðsins skal samkvæmt lögum um sjóðinn að lágmarki vera 100 m.kr. Þrotabú Burnham International á Íslandi hf. er enn til meðferðar hjá skiptastjóra. Telja verður sennilegt að verðbréfadeild Tryggingarsjóðs verði fyrir nokkrum fjárútlátum vegna gjaldþrots félagsins. Tekið hefur verið tillit til þessa í útreikningi á eigin fé verðbréfadeildar.

Greiðslu- og uppgjörskerfi

Hér á landi eru starfrækt tvenns konar greiðslukerfi sem jafnframt eru uppgjörskerfi, þ.e. stórgreiðslukerfi Seðlabanka Íslands og jöfnunarkerfi Fjölgreiðslumiðlunar hf. (FGM). Peningalegt uppgjör vegna verðbréfavíðskipta fer jafnframt fram í gegnum stórgreiðslukerfið. Þátttakendur í kerfunum eru viðskiptabankar, sparisjóðir og Seðlabankinn. Reiknistofa bankanna (RB) sinnir hugbúnaðarþjónustu fyrir öll kerfin en Seðlabankinn hefur milligöngu um uppgjör í þeim.

Stórgreiðslukerfi Seðlabanka Íslands

Seðlabanki Íslands annast rekstur stórgreiðslukerfisins. Öll greiðslufyrirmæli 10 m.kr. eða hærra fara jafnóðum í gegnum stórgreiðslukerfið sem opið er milli kl. 9 og 17 á bankadögum.

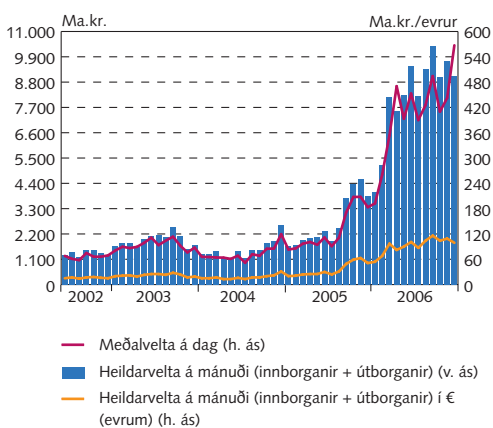
Velta í stórgreiðslukerfinu hefur vaxið hröðum skrefum. Meðfylgjandi mynd sýnir mánaðarlega veltu í stórgreiðslukerfinu frá 2002 til loka árs 2006 (bæði inn- og útborganir). Mánaðarleg heildarvelta jókst úr um 3.800 ma.kr. í desember 2005 í 9.076 ma.kr. í desember 2006. Dagleg meðalvelta jókst á sama tíma úr tæpum 200 ma.kr. í desember 2005 í 567 ma.kr. í desember 2006. Meðaltalsmánaðarvelta árið 2006 var 8.203 ma.kr. og meðalvelta á dag nam 404 ma.kr. árið 2006 sem er rúmlega þreföldun frá fyrra ári þegar hún var 128,7 ma.kr.

Gjaldskrá stórgreiðslukerfisins var endurskoðuð í árslok 2006 og tók ný gjaldskrá gildi í ársbyrjun 2007. Árgjöld og færslugjöld voru hækkuð auk þess sem tekið var upp aðgangs- og tengigjald fyrir nýja þátttakendur. Um stórgreiðslukerfið gilda reglur Seðlabanka Íslands nr. 788/2003. Þær voru í endurskoðun í lok ársins.

Greiðslumiðlun, innra skipulag

Í ársskýrslu Seðlabanka Íslands fyrir árið 2005 var gerð grein fyrir meginniðurstöðum úttektar sérfræðinga sænska seðlabankans á stórgreiðslukerfinu. Þegar það ár hófst vinna við endurbætur á kerfinu í takt við tillögur sérfræðinganna og snéru þær fyrst og fremst að ytra umhverfi kerfisins. Á árinu 2006 var haldið áfram að vinna að lagfæringum á

Mynd III-4
Heildarvelta í stórgreiðslukerfi Seðlabanka Íslands frá júní 2002 til desember 2006

Heimild: Seðlabanki Íslands.

kerfinu en athyglinni beint að innri þáttum sem sænsku sérfræðingarnir töldu rétt að Seðlabankinn endurskoðaði. Bankastjórn ákvað á árinu 2006 að skerpa frekar skil á milli ólíkra hlutverka Seðlabankans á sviði greiðslumiðlunar og skipta í tvær megineiningar frá árinu 2007.

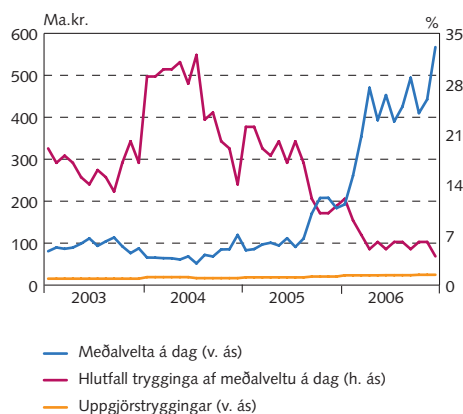
Daglegur rekstur stórgreiðslukerfisins var aðgreindur frá yfirsýnar- og eftirlitshlutverki bankans. Sérstök rekstrareining, greiðslukerfi, var sett upp innan fjármálasviðs og annast hún m.a. kerfislægt eftirlit með stórgreiðslukerfi bankans auk annarra kerfislega mikilvægra greiðslukerfa í eigu þriðja aðila. Verkefni hennar er einnig að gæta þess að öll innlend kerfislega mikilvæg greiðslukerfi uppfylli innlendar sem alþjóðlegar reglur á vettvangi greiðslumiðlunar. Greiðslumiðlun er í örri þróun og mikilvægt er að bankinn sé sem best í stakk búinn til að takast á við aðlögun og þróun greiðslukerfa í samræmi við örar breytingar fjármálamarkaðarins. Ákveðið var að meta núverandi stórgreiðslukerfi og hversu vel það uppfyllir þarfir markaðarins og stenst samanburð við stórgreiðslukerfi annarra landa og að endurskipuleggja öflun, vistun og úrvinnslu upplýsinga úr greiðslukerfum.

Daglegur rekstur stórgreiðslukerfisins verður í höndum millibankauppgjör, sem er ný starfseining á bókhaldssviði bankans. Í því felst rekstur og vöktun kerfisins og aðkoma að uppgjöri þeirra greiðslukerfa sem gerð eru upp í gegnum stórgreiðslukerfið, þ.e. jöfnunarkerfi FGM og verðbréfauppgjörskerfi Verðbréfaskráningar Íslands. Millibankauppgjör ber jafnframt ábyrgð á gagnaöflun tengdri rekstri stórgreiðslukerfisins og heldur skrá um virkni kerfisins og vandamál sem upp kunna að koma og tengjast rekstri þess. Kostnaður við rekstur stórgreiðslukerfisins verður reiknaður sérstaklega þannig að hann myndi grundvöll fyrir þóknanir sem lánastofnanir greiða Seðlabankanum fyrir aðild sína að greiðslumiðlun í gegnum kerfið.

Jöfnunarkerfi Fjölgreiðslumiðlunar (FGM)

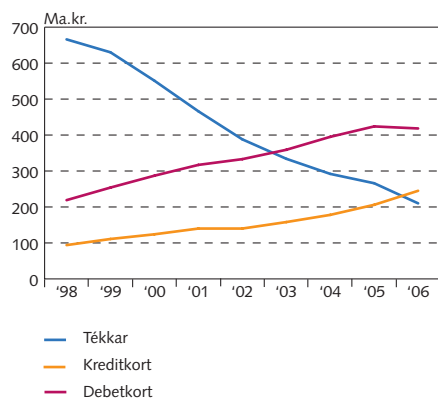
Seðlabankinn hefur allt frá stofnun FGM tekið virkan þátt í þróun jöfnunarkerfisins. Unnið hefur verið að aðgreiningu þessara kerfa og FGM hefur ár frá ári tekist á hendur aukna ábyrgð á rekstri kerfisins. Á árinu 2006 var formlega gengið frá kaupum FGM á aðgangs- og notkunarrétti félagsins á jöfnunarkerfinu. Gjaldskrá kerfisins var endurskoðuð um mitt ár 2006. Þá voru gildandi samningar um rekstur þess endurnýjaðir og gengið frá nýjum samningum milli allra þátttakenda og FGM sem eiganda og ábyrgðaraðila kerfisins. Jafnframt hófst undirbúningur fyrir upptöku sjálfvirkra heimildarlása í jöfnunarkerfið og verða þeir virkir á árinu 2007. Uppgjör á jöfnuðum stöðum milli þátttakenda hefur frá því að jöfnunarkerfið var tekið í notkun farið fram kl. 17:00 á bankadögum, en undir lok árs 2006 var ákveðið að fjölga uppgjörum og gera kerfið jafnframt upp að morgni, þ.e. kl. 8:30 á bankadögum. Þá hafa verið lögð drög að bættri upplýsingaöflun og úrvinnslu gagna úr jöfnunarkerfinu. Um starfsemi jöfnunarkerfisins gilda reglur Seðlabanka Íslands nr. 789/2003. Þær voru í endurskoðun í lok ársins. Á árinu 2006 var jafnframt tekinn í notkun tæknilegur búnaður til að koma í veg fyrir hlutun greiðslna í jöfnunarkerfinu. Hann hindrar að greiðslufyrirmælum sem eru umfram 10 m.kr. verði komið í gegnum jöfnunarkerfið á lokunartíma stórgreiðslukerfisins, en slíkt er óheimilt samkvæmt gildandi reglum um greiðslukerfin.

Mynd III-5
Meðalvelta á dag í stórgreiðslukerfi
Seðlabanka Íslands frá janúar 2003 til
desember 2006 og uppgjörstryggingar

Heimild: Seðlabanki Íslands.

Mynd III-6
Velta debetkorta, kreditkorta og tékka

Heimild: Seðlabanki Íslands.

Verðbréfauppgjörskerfið

Íslenska verðbréfauppgjörskerfið er rekið á grundvelli samkomulags um samskipti Seðlabanka Íslands, Verðbréfaskráningar Íslands hf. og Kauphallar Íslands hf. Kerfið nær til allra stofnanapátta uppgjörserlisins, þ.e. staðfestingar viðskipta, ákvörðunar réttinda og skyldna, uppgjör og vistunar. Uppgjör verðbréfavíðskipta fer fram á forminu T+1, þ.e. víðskipti dagsins í dag eru gerð upp að morgni næsta dags kl. 8:00, þ.e. áður en stórgreiðslukerfið opnar fyrir dagleg viðskipti. Á árinu 2006 var unnið að undirbúningi breytts uppgjörstíma hlutabréfavíðskipta til samræmis við það sem almennt tíðkast í nágrennalöndum okkar. Þar eru hlutabréfavíðskipti gerð upp á forminu T+3, þ.e. uppgjör og afhending hlutabréfa fer fram þremur sólarhringum eftir samning um kaup eða sölu. Gert er ráð fyrir að nýtt fyrirkomulag taki gildi á árinu 2007.

Uppgjörstryggingar

Uppgjörstryggingar eru mikilvægur þáttur í að treysta örugga og skilvirka starfsemi fjármálakerfisins ef til þess kemur að lánastofnun getur ekki efnt uppgjörsskuldbindingu sína í greiðslukerfum. Í byrjun árs 2006 námu uppgjörstryggingar allra lánastofnana í stórgreiðslukerfinu 23,3 ma.kr. og í jöfnunarkerfi FGM 5,9 ma.kr. eða samtals 29,2 ma.kr. Tryggingarfjárhæðir voru endurskoðaðar á árinu og námu í árslok alls 30,5 ma.kr. Þar af voru tryggingar í stórgreiðslukerfinu 24,6 ma.kr., en engar breytingar urðu á tryggingum í jöfnunarkerfinu á árinu.

Tryggingarfjárhæðir í stórgreiðslukerfinu ákvarðast af umsömdum heimildum lánastofnana á hverjum tíma, en gildandi heimildir í stórgreiðslukerfinu eru að fullu tryggðar. Skráning Seðlabankans á hæstu daglegu skuldastöðu í jöfnunarkerfinu er lögð til grundvallar mati á tryggingarþörf í jöfnunarkerfinu. Sjálfvirkir heimildarlásar í stórgreiðslukerfinu koma í veg fyrir að lánastofnun fari út fyrir veitta heimild.

Greiðslumiðlar

Reiðufé í umferð

Seðlar og mynt í umferð utan Seðlabankans námu um 14,5 ma.kr. í árslok 2006 og jukust um 1,3 ma.kr. á árinu, eða um tæplega 10%. Þessi aukning er athyglisverð í ljósi aukinnar notkunar annarra greiðslumiðla. Í lok maí 2006 kynnti Seðlabankinn innköllun 10, 50 og 100 króna seðla. Frestur til að innleysa þá er 12 mánuðir frá birtingu auglýsingar um innköllunina. Á tímabilinu eru allir bankar og sparisjóðir skyldugir að taka við þessum seðlum og láta í staðinn annan lögmætan íslenskan gjaldmiðil. Að þessum fresti liðnum hætta seðlarnir að vera gjaldgengir í viðskiptum, en Seðlabankinn mun innleysa þá í ekki skemmri tíma en 12 mánuði eftir að framannefndur frestur rennur út. Í lok ársins 2006 voru útistandandi um 118 milljónir króna af 10, 50 og 100 króna seðlum.

Seðlabankinn leggur áherslu á að viðhalda trúverðugleika íslenskra peninga, m.a. með öryggisþáttum í seðlum og reglulegri greiningu. Í greiningunni felst m.a. að seðlar eru taldir, leitað er að fölsunum og seðlar flokkaðir í nothæfa og ónothæfa. Nothæfir seðlar eru settir aftur í umferð og þeim ónothæfu er eytt. Á árinu 2006 bárust seðlagrein-

ingardeild bankans um 13,3 milljónir seðla sem innlagnir frá bönkum og sparisjóðum og eyddi seðlagreiningardeildin 4,9 milljónum seðla.

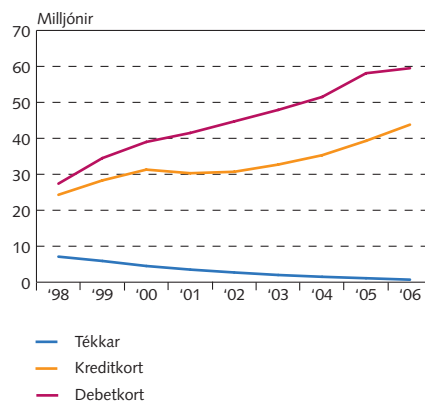
Velta greiðslukorta eykst enn

Velta kreditkorta jókst enn á milli ára en samdráttur varð í veltu tékka. Velta kreditkorta árið 2006 jókst um 48 ma.kr. eða 24% frá fyrra ári og varð 245 ma.kr. Aukningin innanlands var 38 ma.kr. og erlendis tæplega 10 ma.kr. Velta debetkorta minnkaði hins vegar úr 424 ma.kr. 2005 í 418 ma.kr. 2006, en það er samdráttur um 1,4%. Tékkavelta dróst saman um tæpt 21% milli ára og nam 210 ma.kr. 2006.

Fjöldi debetkortafærslna innanlands jókst lítillega milli ára en fjöldi færslna kreditkorta jókst um 11,6%. Samdráttur í færslum tékka nam 32% frá fyrra ári.

Mynd III-7

Fjöldi færslna debetkorta, kreditkorta og tékka

Heimild: Seðlabanki Íslands.

IV Ýmsir þættir í starfsemi Seðlabanka Íslands

Varsla og ávöxtun gjaldeyrisforða

Í lögum um Seðlabanka Íslands segir að hlutverk hans sé m.a. að varðveita gjaldeyrisforða. Bankastjórn setur starfsreglur um varðveislu gjaldeyrisforðans sem bankaráð staðfestir. Til gjaldeyrisforðans teljast eignir Seðlabankans í erlendum verðbréfum, innstæður í erlendum bönkum, innstæður í peningamarkaðssjóðum, gull, sérstök dráttarréttindi og gjaldeyrisstaða við Alþjóðagjaldeyrissjóðinn. Með sérstökum dráttarréttindum er átt við eign Seðlabankans hjá Alþjóðagjaldeyrissjóðnum í reikningseiningunni SDR.

Starfsreglur bankastjórnar setja fjárfestingarstefnu ramma. Heimilt er að festa fé á reikningum í erlendum bönkum, í peningamarkaðssjóðum og í skuldabréfum skráðum í kauphöllum og gefnum út af aðilum í aðildarríkjum Efnahags- og framfarastofnunarinnar, OECD. Útgefendur geta verið ríki og sveitarfélög, ríkisstofnanir, fjölþjóðastofnanir og fjármálastofnanir. Lánshæfiseinkunn langtímabréfa skal vera að lágmarki A+ (Moody's) eða A1 (S&P og Fitch). Skammtíma-bréf skulu hafa að lágmarki lánshæfiseinkunnina A-1/P-1/F-1 að mati sömu aðila. Sömu lánshæfiskröfur gilda um stofnanir sem ávaxta innstæður bankans. Samkvæmt starfsreglum bankastjórnar er þorri forðans bundinn í skuldabréfum með lengri líftíma en eitt ár en hluti hans skal vera á óbundnum bankareikningum. Meðalbínditími verðbréfa í gjaldeyrisforða skal ekki vera lengri en 5 ár. Gulleign bankans nam rúmlega 64 þúsund únsum í lok ársins 2006. Gullið er varðveitt í Englandsbanka og heimilt er að leigja það út gegn tekjum í gulli eða Bandaríkjadöllum.

Seðlabanki Íslands hefur gert samninga um fyrirvaralausán aðgang að lánum við erlenda banka. Bankinn getur notað þessa samninga til að styrkja gjaldeyrisforðann þegar þörf krefur. Í árslok 2006 námu samningsbundnar lánshæfildir bankans um 19 milljörðum króna.

Gjaldeyrisforði bankans styrktist um 100,5 ma.kr. á árinu 2006 og nam 167,8 ma.kr. í lok ársins. Til samans námu forðinn og samningsbundnir lánamöguleikar um 187 ma.kr. Mikil aukning gjaldeyrisforðans skýrist að mestu af sérstakri aðgerð til styrkingar á erlendri stöðu Seðlabankans undir lok ársins með 1 milljarðs evra lántöku ríkissjóðs á erlendum markaði. Andvirðið var lagt inn í Seðlabankann og bættist við gjaldeyrisforðann.¹ Bankinn hefur einnig ósamningsbundinn aðgang að lánsfé hjá fjölmörgum erlendum fjármálastofnunum.

Með gjaldeyrisjöfnuði er átt við gengisbundnar eignir Seðlabankans að frádregnum gengisbundnum skuldum. Leitast er við að haga gjaldmiðlaskiptingu þannig að gjaldeyrisáhætta sé sem minnst í gjaldeyrisjöfnuði. Samsetning mynta í gjaldeyrisjöfnuði Seðlabanka Íslands er endurskoðuð reglulega og staðfest í starfsreglum bankastjórnar. Við ákvörðun um vægi mynta í forðanum er notast við reiknilíkan sem miðar að því að lágmarka sveiflur í erlendu virði gjaldeyrisforðans en

1. Lántökunni er lýst í umfjöllun um erlend lánamál ríkissjóðs aftar í þessum kafla.

Tafla IV-1. Ávöxtun verðbréfa, skuldabréfasafna og bundinna innlána, og binditími í árum

<i>Bandaríkjadalir</i>	2002	2003	2004	2005	2006
Vaxtatekjur (%)	5,07%	3,89%	3,74%	3,84%	4,06%
Verðhagnaður/-tap (%)	5,60%	-0,62%	-1,99%	-2,35%	0,01%
Ávöxtun verðbréfa (%)	10,67%	3,27%	1,75%	1,49%	4,07%
Meðalbinditími í árslok	2,96	2,88	2,64	2,33	2,09
Áv. MSCI 1-3 ára vísit.	5,88%	1,90%	0,91%	1,66%	3,95%
Meðalbinditími í árslok	1,62	1,80	1,65	1,69	1,70
Áv. MSCI 3-5 ára vísit.	11,35%	2,50%	2,12%	0,86%	3,50%
Meðalbinditími í árslok	3,58	3,80	3,66	3,52	3,52
Áv. bundinna innlána	1,65%	1,07%	1,37%	3,16%	4,93%
LIBOR (ársmeðaltal)	1,75%	1,20%	1,48%	3,30%	4,98%
<i>Evrur</i>	2002	2003	2004	2005	2006
Vaxtatekjur (%)	4,80%	3,95%	3,59%	3,33%	3,67%
Verðhagnaður/-tap (%)	2,80%	-0,19%	1,75%	-0,46%	-2,55%
Ávöxtun verðbréfa (%)	7,60%	3,76%	5,34%	2,87%	1,12%
Meðalbinditími í árslok	2,76	3,26	3,31	2,8	3,52
Áv. MSCI 1-3 ára vísit.	5,67%	3,19%	3,21%	2,16%	1,80%
Meðalbinditími í árslok	1,73	1,63	1,61	1,73	1,81
Áv. MSCI 3-5 ára vísit.	8,29%	3,68%	5,62%	2,91%	0,62%
Meðalbinditími í árslok	3,35	3,42	3,47	3,5	3,56
Áv. bundinna innlána	3,24%	2,35%	2,02%	2,08%	2,82%
LIBOR (ársmeðaltal)	3,31%	2,36%	2,07%	2,12%	2,83%
<i>Pund</i>	2002	2003	2004	2005	2006
Vaxtatekjur (%)	6,29%	5,76%	5,58%	5,50%	5,01%
Verðhagnaður/-tap (%)	1,25%	-1,79%	0,09%	0,15%	-2,86%
Ávöxtun verðbréfa (%)	7,54%	3,97%	5,67%	5,65%	2,15%
Meðalbinditími í árslok	2,19	2,78	3,31	2,95	2,22
Áv. MSCI 1-3 ára vísit.	6,70%	3,35%	4,66%	4,90%	3,07%
Meðalbinditími í árslok	2,00	1,10	2,05	1,51	1,79
Áv. MSCI 3-5 ára vísit.	8,74%	2,83%	5,15%	5,62%	1,48%
Meðalbinditími í árslok	3,69	3,47	3,53	3,36	3,38
Áv. bundinna innlána	3,77%	3,52%	4,31%	4,66%	4,70%
LIBOR (ársmeðaltal)	3,91%	3,63%	4,42%	4,71%	4,65%

hann samanstendur af þeim fjórum myntum sem veða þungst í utanríkisviðskiptum Íslendinga. Samkvæmt starfsreglum bankastjórnar var vægi mynta í gjaldeyrisjöfnuði á árinu 2006 þannig: Bandaríkjadalur 35%, evra 45%, sterlingspund 15% og japanskt jen 5%.

Ávöxtun einstakra mynta í gjaldeyrisforða

Tafla IV-1 að ofan sýnir ávöxtun einstakra mynta í gjaldeyrisforða undanfarin ár. Skuldabréfavísitölur frá Morgan Stanley (Sovereign Bond Index (MSCI)) eru hafðar til hliðsjónar við samanburð á árangri af ávöxtun skuldabréfasafna. Annars vegar hefur verið litið til vísitölu eins til þriggja ára skuldabréfa og hins vegar þriggja til fimm ára skuldabréfa. Meðaltími eignasafna Seðlabankans liggur á milli þessara vísitalna. Ávöxtun skammtímaeigna er borin saman við milli-bankavexti í viðkomandi mynt en innlán eru yfirleitt ávöxtuð til mjög skamms tíma. Ávöxtun skammtímaeigna er miðuð við LIBOR-vexti að frádregnum 0,125% (LIBID).

Erlend lánamál ríkissjóðs

Samkvæmt samningi við fjármálaráðherra annast Seðlabanki Íslands framkvæmd erlendra lánamála ríkissjóðs og önnur tiltekin verkefni í samræmi við heimild í lögum nr. 43/1990 um Lánasýslu ríkisins. Í samningnum er Seðlabankanum falin framkvæmd ákvarðana fjármálaráðherra um erlendar lántökur, vaxta- og gjaldmiðlaskipti erlendis og umsjón erlendra skammtímalána, svo og meðferð annarra erlendra lána sem ríkissjóður tekur. Í samningnum er Seðlabankanum jafnframt falin ráðgjöf við mótun lántökustefnu og lánastýringu, tengsl við erlend matsfyrirtæki og eftirlit með lánskjörum og lánaskilmálum aðila sem njóta ríkisábyrgðar og hyggjast taka lán erlendis. Bankinn hefur umsjón með bókhaldi erlendra lána ríkissjóðs og þjónustu því samfara. Seðlabankinn leitast við að treysta orðspor íslenska ríkisins á alþjóðlegum lánamörkuðum og afla ríkissjóði erlends lánsfjár á bestu fánlegu kjörum.

Lántökur erlendis

Langtímalán eru tekin á grundvelli útgáfusamnings um skuldabréf á Evrópumarkaði. Skammtímalán eru tekin á grundvelli samnings um víxlaútgáfu á Evrópumarkaði og Bandaríkjamarkaði. Ríkissjóður hefur jafnframt til ráðstöfunar samningsbundinn aðgang að lánsfé á grundvelli samnings um viðbúnaðarlán.

Samningur um skuldabréfaútgáfu á Evrópumarkaði (EMTN-samningur)

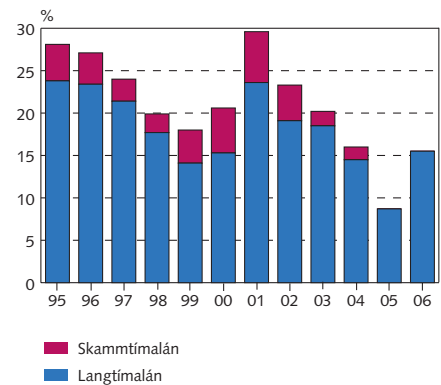
Samningur um skuldabréfaútgáfu á Evrópumarkaði, svokallaður EMTN-samningur (Euro Medium Term Note Programme), var fyrst undirritaður á árinu 2001. Samningurinn var síðast endurnýjaður sumarið 2006 og nemur hámarksfjárhæð hans nú tveimur milljörðum Bandaríkjadala. Samningurinn tryggir ríkissjóði aðgang að lánsfé í ýmsum myntum og gefur jafnframt færi á miklum sveigjanleika við lánsfjáröflun.

Lántaka á evrumarkaði

Fjögur erlend lán voru á gjalddaga á árinu 2006. Alls námu endurgreiðslur erlendra langtímalána á árinu 22,7 ma.kr. Undir lok árs 2006 réðst ríkissjóður í stærstu lántöku sína frá upphafi. Gefið var út

Mynd IV-1

Erlend lán ríkissjóðs sem hlutfall af VLF

Tafla IV-2. Erlend langtímalán og skuldabréfaútgáfur ríkissjóðs sem voru á gjalddaga á árinu eða greidd upp

	Fjárhæð (milljónir)		Útgáfu- dagur	Gjald- dagi	Greiðslu- dagur
	Mynt	ISK			
<i>Lán/skrútg. á gjalddaga</i>					
Lán ¹	0,097 USD	6	27.6.1994	14.2.2006	14.2.2006
Lán	3,6 USD	253	10.5.1999	10.5.2006	10.5.2006
Lán	250 EUR	22.390	6.4.2001	6.4.2006	6.4.2006
Lán	1,2 EUR	108	10.5.1999	10.5.2006	10.5.2006
Samtals:		22.756			

1. Lán Ferðamálasjóðs sem tekið var 27.6.1994. Upphaflegur höfuðstóll var 2,1 milljón USD. Lánið var afborganalán sem greitt var af tvisvar á ári. Síðasta afborgunin var 14.2.2006 og nam hún \$97.507.

skuldabréf undir EMTN-samningi að fjárhæð 1 ma. evra. Bréfið var til 5 ára og var tilgangur lántökunnar að styrkja gjaldeyrisforða Seðlabankans. Kjör lánsins voru 0,01% undir millibankavöxtum (EURIBOR -0,01%) að öllum kostnaði meðtöldum.

Víxlaútgáfa ríkissjóðs nýtt til að greiða niður erlend lán ríkissjóðs

Víxlaútgáfan var nýtt á fyrri hluta ársins til að greiða niður erlend langtímalán ríkissjóðs. Á seinni hluta ársins voru útistandandi víxlar ríkissjóðs greiddir upp að fullu en Seðlabankinn keypti erlendan gjaldeyri jöfnum höndum á innlendum millibankamarkaði allt árið í þessu skyni. Engir víxlar voru því útistandandi í árslok 2006. Um evrópsku víxlaútgáfuna gildir samningur frá árinu 1995, en upphaflegur samningur er frá árinu 1985. Samkvæmt samningnum er heimilt að gefa út víxla í helstu gjaldmiðlum að fjárhæð allt að 500 milljónir Bandaríkjadala. Víxlar ríkissjóðs voru gefnir út með ávöxtun sem að jafnaði var um 0,10% undir millibankavöxtum. Víxlar á Evrópumarkaði voru seldir fyrir atbeina þriggja fjármálastofnana, þ.e. Citibank International, SEB og Deutsche Bank. Samkvæmt útgáfusamningi um víxla á Bandaríkjamarkaði frá árinu 2001 má útgáfufjárhæð nema allt að einum milljarði Bandaríkjadala. Evrópski og bandaríski samningurinn tengjast þannig að samanlögð útgáfufjárhæð má ekki fara yfir milljarð Bandaríkjadala. Miðlarar eru Citibank og J.P. Morgan í New York. Engir víxlar voru gefnir út á Bandaríkjamarkaði á árinu 2006. Fjárhæð útgefna víxla nam um 100,5 milljónum Bandaríkjadala á árinu 2006, 73,5 milljónum evra eða alls um 13,7 milljörðum króna. Vegin meðallengd víxla sem gefnir voru út árið 2006 var um 84 dagar.

Lánastýring og áhættugreining

Við erlendar lántökur ríkissjóðs er reynt að dreifa endurgreiðslum sem jafnast á komandi ár. Stýring á erlendum lánnum ríkissjóðs felur jafnframt í sér að lánasafnið sé dreift, einkum með tilliti til vaxtakjara, lánstíma og gjaldmiðlasamsetningar. Á undanförunum árum hefur aðaláherslan í erlendum lánamálum verið á uppgreiðslu lána. Á þessu varð nokkur breyting með aðgerðum til styrkingar gjaldeyrisforðans sem áður er lýst. Heildarfjárhæð erlendra lána ríkissjóðs var í lok árs 2006 um 176 ma.kr. og hafði hækkað frá árslokum um 90 ma.kr. og skýrist sú hækkun af lántöku ríkissjóðs til styrkingar gjaldeyrisforða Seðlabankans og af lækkun á gengi krónunnar á árinu 2006. Hrein erlend skuldastaða ríkissjóðs er þó óbreytt. Í lok árs 2006 var veginn meðallánstími erlendra langtímalána 4,49 ár og meðalbínditími 3,8 ár.

Tafla IV-3. Mat á láns hæfi ríkissjóðs í lok árs 2006

	Erlend mynt			Innlend mynt			Nýjasta mat
	Langtíma	Skammttíma	Horfur	Langtíma	Skammttíma	Horfur	
Fitch	AA-	F1+	Neikvæðar	AAA		Neikvæðar	Nóvember 2006
S&P	A+	A-1	Stöðugar	AA	A-1+	Stöðugar	Desember 2006
Moody's	Aaa	P-1	Stöðugar	Aaa	P-1	Stöðugar	Desember 2006

Alþjóðlegt mat á láns hæfi ríkissjóðs

Matsfyrirtækin hafa mikil áhrif á lánskjör á alþjóðalánamarkaði. Mest kveður að bandarísku matsfyrirtækjunum Moody's Investors Service og Standard & Poor's, auk evrópska matsfyrirtækisins Fitch Ratings. Láns hæfismatið er m.a. vísbending um vaxtakjörin sem lántakandi mun njóta. Ríkissjóður hefur notið mikils trausts sem lántakandi á alþjóðlegum markaði og á greiðan aðgang að öllum helstu mörkuðum vegna trausts láns hæfismats.

Láns hæfiseinkunn Moody's fyrir erlendar og innlendar langtímaskuldbindingar ríkissjóðs er Aaa og fyrir skammtímaskuldbindingar P-1. Landseinkunnin er Aaa. Þetta eru hæstu einkunnir sem fyrirtækið gefur. Fram kom í ársskýrslu fyrirtækisins í ágúst 2006 að láns hæfiseinkunnin Aaa og mat þess um stöðugar horfur byggist á sterkum stofnunum, lágum skuldum ríkissjóðs og góðri getu til að standast áföll. Þrátt fyrir þessa jákvæðu þætti er einnig bent á að ójafnvægi sé í hagkerfinu og það komi fram í háum og vaxandi erlendum skuldum, sérstaklega í bankakerfinu. Hins vegar er það mat Moody's að fjármálakerfinu sé vel stýrt og eiginfjárlutfall og lausafjárstaða góð.

Fitch Ratings gefur ríkissjóði láns hæfiseinkunnina AA- fyrir erlendar langtímaskuldbindingar og F1+ fyrir skammtímaskuldbindingar. Jafnframt veitir Fitch Ratings einkunnina AAA fyrir innlendar langtímaskuldbindingar, sem er hæsta einkunn sem fyrirtækið gefur. Landseinkunn er AA. Horfum á láns hæfismatinu var breytt í febrúar úr stöðugum í neikvæðar vegna vaxandi þjóðhagslegs ójafnvægis. Jafnframt kom fram í álitum Fitch að vísbendingar væru um talsvert aukna áhættu í þjóðarbúskapnum vegna ósjálfbærs viðskiptahalla og hratt vaxandi erlendra skulda. Það sem styrkir láns hæfismatið að mati Fitch er sterk staða fjármála hins opinbera og mikilvægar kerfisumbætur sem hrundið var í framkvæmd á 10. áratugnum. Ársskýrsla Fitch kom út um miðjan nóvember, þar sem láns hæfiseinkunnir voru staðfestar.

Í desember lækkaði Standard & Poor's láns hæfiseinkunn ríkissjóðs á langtímaskuldbindingum í erlendri mynt úr AA- í A+ og fyrir skammtímaskuldbindingar í erlendri mynt úr A-1+ í A-1. Láns hæfiseinkunnin fyrir langtímaskuldbindingar í íslenskum krónum var lækkuð úr AA+ í AA en skammtímaskuldbindingar í íslenskum krónum var staðfest A-1+. Horfur fyrir matið eru taldar stöðugar. Í álitum Standard & Poor's kom fram að lækkanin endurspeglar minnkandi aðhald í ríkisfjármálum í aðdraganda þingkosninganna 2007. Jafnframt kom fram að óheppilegt sé að stefna stjórnvalda í ríkisfjármálum og peningastefnu sé ekki samstíga. Hins vegar er láns hæfismatið stutt af stöðugu og sveigjanlegu stjórnkerfi, mikilli hagsæld og góðum hagvaxtarhorfum til lengri tíma litið, svo og lágum og minnkandi skuldum ríkissjóðs.

Starfsreglur um undirbúning, rökstuðning og kynningu ákvarðana í peningamálum

Í 24. gr. laga um Seðlabanka Íslands nr. 36/2001 segir m.a. að bankastjórn setji starfsreglur sem bankaráð staðfestir um undirbúning, rökstuðning og kynningu ákvarðana í peningamálum. Þessar starfsreglur voru formlega settar í byrjun árs 2002 og eftir þeim starfað síðan. Þær eru byggðar á ákveðnum meginsjónarmiðum sem lúta að nýtingu upplýsinga og þekkingar, faglegum vinnubrögðum, gagnsæi

og skráningu raka að baki ákvörðunum í peningamálum. Í þeim er kveðið á um gerð verðbólguþáttar og verklag við mat á stöðu og horfum í efnahags- og peningamálum og á stefnunni í peningamálum og að endingu hvernig bankastjórn tekur ákvarðanir í peningamálum og með hvaða hætti þær skuli birtar. Reglurnar voru endurskoðaðar á árinu 2006. Þær eru birtar á heimasíðu bankans.

Viðfangsefni á sviði fjármálastöðugleika

Bankastjórn hefur með sérstakri samþykkt skýrt viðfangsefni bankans á sviði fjármálastöðugleika. Vísað er í lagagrundvöll þann sem starf bankans byggist á og skýrð þau meginsjónarmið sem taka skal mið af. Í samþykktinni er tilgreint hvernig Seðlabanki Íslands sinnir viðfangsefnum þessum varðandi umgjörð og eftirlit, gagnaöflun og miðlun, rannsóknir, greiningu og kynningu, samstarf og viðlagamál. Að lokum er kveðið á um samstarf og verkaskiptingu sviða bankans um fjármálastöðugleika og tilhögun sérstakra fjármálastöðugleikafunda sem haldnir eru reglulega innan bankans. Samþykktin er birt á heimasíðu bankans.

Útgáfu- og upplýsingamál

Ríkar kröfur eru gerðar til seðlabanka um að þeir geri skýra grein fyrir markmiðum peningastefnu sinnar, framkvæmd hennar og annarri starfsemi sinni. Lög um Seðlabanka Íslands leggja bankanum á herðar þá skyldu að gera opinberlega grein fyrir stefnu sinni í peningamálum og fyrir þróun peningamála, gengis- og gjaldeyrismála og aðgerðum sínum á þeim sviðum. Þetta gerir bankinn í riti sínu *Peningamálum* sem einnig er gefið út á ensku undir heitinu *Monetary Bulletin*. Í *Peningamálum* eru oft birtar niðurstöður rannsókna starfsmanna bankans er tengjast peningastefnunni, fjármálastöðugleika og starfsemi bankans almennt. Þrjú tölublöð af *Peningamálum* voru gefin út á árinu 2006.

Þá var ritið *Fjármálastöðugleiki* gefið út á árinu í annað sinn, en þar er fjallað um stöðu og styrk íslenska fjármálakerfisins og fjármálastöðugleika í þjóðhagslegu samhengi. *Fjármálastöðugleiki* er gefinn út einu sinni á ári.

Í ársskýrslu sinni gerir Seðlabankinn grein fyrir ýmsum þáttum í starfsemi sinni. Þá gerir formaður bankastjórnar grein fyrir stefnu bankans á ársfundi hans. Ellefu sinnum á ári gefur Seðlabankinn út *Hagvísu* og reglulega eru birtar tölulegar upplýsingar á heimasíðu bankans undir yfirskriftinni *Hagtölur Seðlabankans*.

Bankinn hefur að auki reglulega gefið út *Fjármálatíðindi* sem eru vettvangur fræðilegra greina um efnahagsmál. Þá gefur bankinn út ritröð á ensku undir heitinu *Central Bank of Iceland Working Papers* þar sem birtar eru rannsóknaritgerðir hagfræðinga innan og utan bankans. Ritið *Economy of Iceland* hefur verið gefið út um árabíl. Í því eru upplýsingar um íslenskt stjórnarfar og þjóðarbúskap, bæði uppbyggingu hans og framvindu. Rit Seðlabanka Íslands gefin út á árinu 2006 eru talin upp í viðauka aftar í þessari skýrslu. Seðlabankinn birtir reglulega fréttir til að greina frá helstu ákvörðunum bankastjórnar auk þess sem fréttir eru gefnar út til þess að greina frá ýmsu er varðar starfsemi bankans. Þá er ýmissa tíðinda oft getið á heimasíðu bankans án þess að gefin sé út sérstök fréttatilkynning.

Á heimasíðu Seðlabankans eru birtar rafrænar útgáfur þeirra rita sem bankinn gefur út. Þar eru ennfremur birtar fréttir, tölulegar upplýsingar og ýmsar upplýsingar er varða starfsemi bankans. Seðlabankinn gerir sér far um að kynna starfsemi sína fyrir almenningi, m.a. með því að taka á móti námsmönnum og öðrum hópum.

Rannsóknir

Í Seðlabankanum eru stundaðar margvíslegar rannsóknir sem tengjast viðfangsefnum bankans. Sú starfsemi fer aðallega fram á hagfræðisviði bankans en einnig á öðrum sviðum og fyrir kemur að Seðlabankinn kaupir eða styrkir rannsóknarverkefni aðila utan bankans.

Til þess að peningastefnan geti verið framsýn þarf seðlabanki að ráða yfir líkönum sem gera honum kleift að meta efnahagshorfur, einkum verðbólguhorfur. Stór hluti rannsókna í Seðlabankanum er helgaður þessu viðfangsefni. Á undanförunum árum hefur verið unnið að gerð ársfjórðungslegs þjóðhagslíkans sem tekið var í notkun í byrjun árs 2006. Geta bankans við spá- og greiningarvinnu hefur batnað verulega með tilkomu nýja líkansins. Áfram verður unnið að þróun þess og vinna við greiningu á langtímaeiginleikum er langt komin. Þessu til viðbótar var hafinn undirbúningur að þróun nýs heildarjafnvægislíkans sem notað verður samhliða ofangreindu ársfjórðungslíkani en slík jafnvægislíkön henta betur við hagstjórnarhermanir.

Meðal viðfangsefna sem lokið var á árinu 2006 má nefna rannsókn á áhrifum kerfisbreytinga á innlendum húsnæðismarkaði, þróun vísbendingalíkans fyrir innlenda hagsveiflu, rannsókn á framboðshlið litilla ný-keynesískra heildarjafnvægislíkana og þróun nýrra gengisvoga fyrir íslensku krónuna. Meðal helstu rannsóknarverkefna sem unnið var að í lok ársins má nefna mat á beysesísku spálíkani fyrir innlenda verðbólgu, mat á vaxtarófi innlendra vaxta, mat á einföldu spákerfi fyrir eftirspurn og verðbólgu og mat á margvíðu tímaraðalíkani fyrir innlendar hátíðnivísbendingar. Þá hófst á árinu vinna við viðamikið rannsóknarverkefni um sérstök viðfangsefni peningastefnunnar í mjög litlum, opnum hagkerfum með sjálfstætt fljótandi gjaldmiðil. Að auki er iðulega unnið að fjölda umfangsminni rannsóknarverkefna. Má þar nefna þróun á skammtímaspálíkönum fyrir undirliði vísitölu neysluverðs, mat á áhrifum erlends vinnuafis á íslenskt hagkerfi, mat á hagsveifluleiðréttingu opinberra fjármála, þróun vísbendinga fyrir húsnæðismarkað og íbúðafjárfestingu, samanburðarrannsókn á sveiflum í tekjum og neyslu, rannsókn á uppruna, samsetningu og fjármögnun viðskiptahallans og mat á upplýsingagildi fyrstu bráðabirgðatalna þjóðhagsreikninga. Að lokum má nefna ýmis langtímaverkefni sem hafa verið í gangi um tíma, oft í samstarfi við innlenda og erlenda fræðimenn. Má þar nefna þróun aðferða við mat á framleiðsluspennu, rannsókn á innlendum raunvöxtum og rannsókn á breytingum á sambandi verðbólgu og gengis krónunnar.

Á árinu 2006 var unnið áfram að rannsóknnum á fjármálasviði bankans sem laut að þróun álagsprófa fyrir lánastofnanir. Áfangi í þeirri vinnu var birtur í *Fjármálastöðugleika* 2006.

Til þess að skapa umgjörð um rannsóknir innan bankans og miðla niðurstöðum þeirra til almennings og annarra sérfræðinga heldur bankinn reglulega málstofur. Á þeim gefst fræðimönnum innan og

utan bankans færi á að kynna eigin rannsóknir og ræða þær við aðra starfs- og fræðimenn. Starfsmenn bankans kynntu einnig niðurstöður rannsókna sinna á málstofum utan Seðlabankans, bæði á innlendum og erlendum vettvangi. Jafnframt sóttu þeir fjölda ráðstefna, innanlands og erlendis, til að kynna eigin rannsóknir og kynnast rannsóknum annarra fræðimanna, og héldu gestafyrirlestra fyrir almenning, aðra sérfræðinga og háskólamenn.

Seðlabankinn telur mikilvægt að rannsóknir sérfræðinga bankans fáist birtar í alþjóðlega viðurkenndum vísindaritum og gerðist það í nokkrum tilvikum á árinu.

Söfnun tölfraðilegra upplýsinga

Seðlabanki Íslands safnar skipulega upplýsingum um innlendan lánamarkað, greiðslujöfnuð við útlönd og erlenda stöðu þjóðarbúsins. Flestar stofnanir og fyrirtæki á innlendum lánamarkaði veita mánaðarlega upplýsingar um efnahagsliði. Auk þess er lánastofnunum skylt að veita Seðlabankanum upplýsingar um vexti jafnóðum og þeir breytast. Greiðslujöfnuður við útlönd og erlend staða þjóðarbúsins eru gerð upp ársfjórðungslega. Upplýsingar þessar leggja grunn að mati bankans á mikilvægum þáttum peningamála og reglulegri birtingu tölulegra gagna í ritum bankans og á vefsíðu hans. Seðlabankinn birtir tölulegar upplýsingar sínar í Hagtölum Seðlabankans á heimasíðu sinni. Einnig er þar vísað í ýmislegt efni á netinu sem tengist þeim gögnum sem birt eru í Hagtölunum. Allt efni Hagtálnanna er einnig aðgengilegt á ensku vefsíðunni.

Seðlabankinn starfrækir í samvinnu við fjármálaráðuneytið gagnagrunnskerfið FAME sem er sérhannað fyrir tímaráðir tölfraðigagna. Í gagnagrunnskerfinu er fjöldi svokallaðra gagnabúa sem innihalda tölfraðigögn með tímaröðum sem skipta hundruðum þúsunda, en hluti þess er úr reikningum einstakra félaga og er aðgangur að þeim gögnum takmarkaður við einstaka starfsmenn. Kerfið er sambærilegt þeim sem eru í notkun hjá flestum stærstu seðlabönkum heims og mörgum helstu alþjóðastofnunum. Frá árinu 1996 hefur Seðlabanki Íslands átt aðild að birtingarstaðli Alþjóðagjaldeyrissjóðsins og birtir bankinn á vefsíðum sínum áætlun um hvenær tölfraðiupplýsingar verða birtar í samræmi við staðalinn.

Samstarf Seðlabanka Íslands og Fjármálaeftirlitsins

Í lögum um Seðlabankann og um opinbert eftirlit með fjármálastarfsemi segir að þessar stofnanir skuli gera með sér samstarfssamning þar sem kveðið skuli á um samskipti þeirra. Samstarfssamningur var fyrst gerður snemma árs 1999. Hann var síðast endurnýjaður á árinu 2006. Samningurinn er birtur á heimasíðum Seðlabankans og Fjármálaeftirlitsins. Í lögum um Seðlabankann segir ennfremur að hann skuli veita Fjármálaeftirlitinu allar upplýsingar sem hann býr yfir og nýtast kunna í starfsemi þess. Stofnanirnar skiptast reglulega á tölfraðilegum gögnum og öðrum upplýsingum og bankastjórn Seðlabankans og forstjóri Fjármálaeftirlitsins hittast reglulega á samráðsfundum. Seðlabankinn og Fjármálaeftirlitið hafa m.a. efnt til sameiginlegra viðlagaæfinga. Hin fyrsta var haldin 2004 og önnur í upphafi árs 2006, samanber umfjöllun hér á eftir og í kafla III.

Sameiginlegar viðlagaæfingar Seðlabankans og Fjármálaeftirlitsins

Viðlagaundirbúningur og -æfingar eru eðlilegur þáttur í starfsemi Seðlabankans og Fjármálaeftirlitsins. Slíkar æfingar segja ekkert til um hvort opinber stuðningur sé líklegri eða ólíklegri ef eftir slíku yrði leitað. Hitt er víst að viðlagaæfingarnar stuðla að því að báðar stofnanirnar eru betur í stakk búnar til að vanda og samræma vinnubrögð sín ef til slíks kæmi og ákveða aðgerðir á skemmri tíma. Minni hætta ætti að verða á mistökum.

Sameiginleg viðlagaæfing var haldin í janúar 2006 með líkum hætti og gert var í janúar 2004. Æfingin tók til fjármálamarkaðarins en markmiðið var að reyna á samskipti innan Seðlabankans og Fjármálaeftirlitsins sem og samskipti milli þeirra. Í æfingunni var t.d. búin til sviðsmynd þar sem ýmislegt fór úrskeiðis í rekstri og umhverfi banka, tryggingarfélags, lífeyrissjóða o.fl. Þannig myndaðist lausafjávandi, eiginfjávandi, vandi í greiðslukerfum og ýmsar aðrar uppákomur. Eftir æfinguna var farið yfir atburðarásina, samin skýrsla og kortlagt hvað betur mætti fara.

Samkomulag íslenskra stjórnvalda um fjármálastöðugleika og viðbúnað

Til þess að geta brugðist skjótt við óvæntum aðstæðum í íslensku fjármálakerfi og til þess að íslenskur fjármálamarkaður og íslenskt efnahagslíf standist samanburð við það sem best gerist meðal þjóða er nauðsynlegt að stjórnvöld hugi fyrirfram að viðbúnaði. Skipuleggja þarf viðbúnað ef alvarlegir erfiðleikar koma upp á fjármálamarkaði, hvort heldur væri af völdum bresta í innlendu fjármálakerfi eða breyttra ytri aðstæðna. Í byrjun árs 2004 settu forsætisráðuneytið, fjármálaráðuneytið, viðskiptaráðuneytið, Seðlabanki Íslands og Fjármálaeftirlitið á laggirnar starfshóp sem ætlað var að huga að frekari útfærslu á viðbúnaði stjórnvalda í þessu skyni. Í febrúar 2006 var komið á fót formlegu samráði milli Seðlabankans, Fjármálaeftirlitsins og ofangreindra ráðuneyta um viðbúnað við hugsanlegum áföllum í fjármálakerfinu. Samkomulag þessara aðila sem birt var 21. febrúar 2006² var ein tillaga starfshópsins.

Verkefni fyrir ríkissjóð

Í samningi fjármálaráðherra og Seðlabanka Íslands er kveðið á um tiltekin verkefni Seðlabankans fyrir ríkissjóð, svo sem um erlendar lántökur og þjónustu vegna innlendra lána. Í honum er Seðlabankanum m.a. falið að annast erlend lánamál ríkissjóðs, eftirlit með erlendum lántökum aðila sem njóta ríkisábyrgðar og bókhald tekinnna erlendra lána ríkissjóðs og umsjón með greiðslu afborgana og vaxta. Viðfangsefni Seðlabankans tengd innlendri lánastarfsemi ríkissjóðs heyra að mestu sögunni til. Samningurinn kveður þó svo á að bankinn skuli innleysa markaðsverðbréf ríkissjóðs í samræmi við skilmála þeirra. Samningurinn kveður einnig svo á að starfa skuli samráðsnefnd

2. Samkomulag forsætisráðuneytis, fjármálaráðuneytis, viðskiptaráðuneytis, Fjármálaeftirlitsins og Seðlabanka Íslands um samráð varðandi fjármálastöðugleika og viðbúnað, febrúar 2006, <http://www.seðlabanki.is/lisalib/getfile.aspx?itemid=3666>.

fjármálaráðuneytis, Seðlabanka Íslands og Lánasýslu ríkisins. Megin-tilgangur hennar er að vera vettvangur skoðanaskipta um stöðu og horfur á fjármagnsmörkuðum og um lánamál og lántökuáform ríkissjóðs innanlands og erlendis.

Samningur fjármálaráðuneytis og Seðlabanka Íslands um viðskiptareikninga og vaxtakjör

Í lögum um Seðlabanka Íslands sem samþykkt voru á Alþingi í maí 2001 var lokað fyrir aðgang ríkissjóðs að lánnum í Seðlabankanum. Í samningi fjármálaráðuneytis og Seðlabanka Íslands um viðskiptareikning og vaxtakjör sem síðast var endurnýjaður á árinu 2005 segir að frá árinu 2006 greiði Seðlabankinn sömu vexti af meðalinnstæðu á viðskiptareikningi ríkissjóðs í bankanum og hann greiðir af innstæðu á viðskiptareikningum lánastofnana.

Alþjóðleg samskipti Seðlabanka Íslands

Seðlabanki Íslands gegnir veigamiklum skyldum á alþjóðlegum fjármálavettvangi. Bankinn á náið samstarf við aðra seðlabanka og fjölþjóðlegar stofnanir á sviði efnahags- og peningamála.

Samkomulag norrænna seðlabanka um viðbrögð við fjármálaáföllum

Á fundi sínum í Stykkishólmi í júní 2003 undirrituðu bankastjórar norrænu seðlabankanna samkomulag um viðbrögð við fjármálaáföllum. Samkomulagið er birt á heimasíðum allra norrænu seðlabankanna. Seðlabankarnir vinna auk þess náið saman að viðfangsefnum sem varða fjármálastöðugleika og viðbrögð ef upp koma erfiðleikar í fjármálakerfi, einkum lausafjárerfiðleikar.

Alþjóðagjaldeyrissjóðurinn

Seðlabanki Íslands er fjárhagslegur aðili að Alþjóðagjaldeyrissjóðnum fyrir hönd íslenska ríkisins. Davíð Oddsson formaður bankastjórnar Seðlabanka Íslands var fulltrúi Íslands í sjóðráði Alþjóðagjaldeyrissjóðsins. Bolli Þór Bollason ráðuneytisstjóri í forsætisráðuneytinu var varafulltrúi Íslands í sjóðráðinu. Ísland starfar með Norðurlöndum og Eystrasaltslöndum á vettvangi Alþjóðagjaldeyrissjóðsins og myndar kjördæmi með þeim. Sameiginlega kjósa þessi lönd einn fastafulltrúa í framkvæmdastjórn sjóðsins sem í sitja alls 24 fulltrúar. Finnski fjármálaráðherrann, Eero Heinaluoma, sat í fjárhagsnefnd Alþjóðagjaldeyrissjóðsins³ sem fulltrúi Norðurlanda og Eystrasaltslanda á árinu 2006 en nefndin er sjóðráði til ráðuneytis. Martti Hetemaki, ráðuneytisstjóri í finnska fjármálaráðuneytinu, var formaður fjárhagsnefndar Norðurlanda og Eystrasaltslanda.⁴ Nefndin hefur það hlutverk að samræma og stjórna samstarfinu innan kjördæmisins. Á árinu 2006 var Anders Svor, aðstoðarframkvæmdastjóri alþjóðasviðs norska seðlabankans, formaður undirnefndar fjárhagsnefndar Norðurlanda og Eystrasaltslanda⁵ en hún fjallar um ýmis sameiginleg málefni kjördæmisins ásamt því að undirbúa fundi fjárhagsnefndarinnar.

3. e. International Monetary and Financial Committee (IMFC).

4. e. Nordic Baltic Monetary and Financial Committee (NBMFC).

5. e. Nordic Baltic Monetary and Financial Committee Alternates (NBMFC Alternates).

Fulltrúi kjördæmisins í framkvæmdastjórn sjóðsins í Washington á árinu 2006 var Tuomas Saarenheimo og varafulltrúi var Jón Sigurgeirsson.

Vorfundur fjárhagsnefndarinnar var haldinn í höfuðstöðvum sjóðsins í Washington DC en haustfundurinn var í Singapore. Þriðja hvert ár eru haustfundir haldnir í öðru landi en þar sem höfuðstöðvarnar eru staðsettar. Í tengslum við fundina voru birtar á heimasíðu Seðlabankans greinargerðir skrifstofu Norðurlandanna og Eystrasaltslandanna hjá Alþjóðagjaldeyrissjóðnum um málefni sem hæst bar í starfsemi sjóðsins og framkvæmdastjórnarinnar. Einnig voru birt ávörp fulltrúa landanna átta á fundum fjárhagsnefndarinnar og á ársfundi sjóðsins.

Sendinefnd frá Alþjóðagjaldeyrissjóðnum heimsótti Ísland í maí 2006 og álit hennar var birt á heimasíðu Seðlabankans. Heildarskýrsla sendinefndarinnar var birt á heimasíðu Alþjóðagjaldeyrissjóðsins og Seðlabankans eftir umræðu um Ísland í framkvæmdastjórn sjóðsins í byrjun ágúst 2006.

Alþjóðagreiðslubankinn í Basel

Seðlabanki Íslands er hluthafi í Alþjóðagreiðslubankanum í Basel (Bank for International Settlements). Bankinn er mikilvægur samráðsvettvangur seðlabanka víða um heim auk þess að vera upplýsinga- og rannsóknastofnun á sviði hagfræði og ekki síst peningamála. Þá lætur bankinn sig einnig varða fjármálastöðugleika og eftirlit með starfsemi fjármálastofnana og fjárhagslegu öryggi þeirra. Fulltrúar Seðlabanka Íslands taka þátt í ýmsu starfi á vettvangi Alþjóðagreiðslubankans.

Samstarf við aðra seðlabanka

Samstarf norrænna seðlabanka er umfangsmikið á mörgum sviðum. Bankastjórar þeirra halda árlegan fund þar sem fjallað er um ýmsar hliðar peningamála, fjármálastöðugleika og aðra þætti í starfsemi bankanna. Þá eiga sérfræðingar bankanna á mörgum sviðum með sér náð samstarf og skiptast á upplýsingum, m.a. um ávöxtun gjaldreyrisforða, markaðsviðskipti, lögfræðileg efni, hagrannsóknir, peningamálastefnu, fjármálastöðugleika, rekstrarmál, starfsmannamál, upplýsingamiðlun o.fl. Seðlabankinn á einnig náð samstarf við ýmsa aðra seðlabanka, þ.á m. Seðlabanka Evrópu. Formaður bankastjórnar Seðlabanka Íslands á reglulega fundi með bankastjóra Seðlabanka Evrópu og fulltrúar Seðlabankans hafa átt fundi með sérfræðingum hans um ýmislegt sem varðar mótun og framkvæmd peningastefnu og mál sem varða greiðslukerfi.

OECD

Fulltrúar Seðlabanka Íslands taka þátt í starfi ýmissa nefnda á vettvangi Efnahags- og framfarastofnunarinnar OECD. Meðal þeirra eru efnahagsstefnunefndin og undirnefnd hennar, fjármagnsmarkaðanefndin og sérfræðinganefnd um lánamál opinberra aðila. Sérfræðingar OECD koma með reglulegu millibili til Íslands til viðræðna við fulltrúa stjórnvalda um framvindu efnahagsmála en hliðstæðar viðræður fara fram við öll aðildarríki OECD. Í kjölfar viðræðnanna eru gefnar út skýrslur sem lýsa mati stofnunarinnar á efnahagsaðstæðum.

Skýrsla sendinefndar OECD um íslensk efnahagsmál sem samin var í kjölfar heimsóknar á fyrri hluta árs 2006 var birt í ágúst.

Aðrar fjármálastofnanir og matsfyrirtæki

Í tengslum við vörslu gjaldeyrisforðans, umsjón með erlendum lána- málum ríkissjóðs og önnur viðfangsefni á bankinn samstarf við fjöl- margar erlendar fjármálastofnanir víða um heim auk þess að annast regluleg samskipti við alþjóðleg fyrirtæki sem meta láns hæfi.

Aðild Seðlabanka Íslands að stjórnnum stofnana og fyrirtækja

Seðlabanki Íslands á hlut í Reiknistofu bankanna. Í samstarfssamningi frá 1994 kemur fram að bankinn hafi lagt til fimmtung stofnframlags Reiknistofunnar. Á árinu 2006 var Eiríkur Guðnason bankastjóri fulltrúi bankans í stjórn Reiknistofunnar og varafulltrúi Ingvar A. Sigfússon rekstrarstjóri bankans. Fulltrúi bankans í endurskoðunarnefnd Reikni- stofunnar var Lilja Steinþórsdóttir aðalendurskoðandi þar til að hún lét af störfum. Í stað hennar tók Stefán Svavarsson aðalendurskoðandi sæti í nefndinni. Fulltrúi bankans í samráðsnefnd Reiknistofunnar var Árni Þórðarson staðgengill aðalbókara og varafulltrúi Pálína Krist- insdóttir sérfræðingur á fjármálasviði, síðar upplýsingasviði.

Í upphafi árs átti Seðlabanki Íslands 11% hlut í Eignarhaldsfélag- inu Verðbréfaþing hf. sem var eigandi Kauphallar Íslands hf. og Verð- bréfaskráningar Íslands hf. Tryggvi Pálsson framkvæmdastjóri fjár- málasviðs var fulltrúi bankans í stjórnnum þessara félaga á árinu 2006 og varafulltrúi hans var Tómas Örn Kristinsson framkvæmdastjóri peningamálasviðs, síðar upplýsingasviðs. Eins og fram kemur í skýr- ingum við ársreikning bankans aftur í ársskýrslunni keypti OMX Eign- arhaldsfélagið Verðbréfaþing á árinu 2006. Frá þeim tíma á bankinn ekki fulltrúa í stjórn.

Með yfirstjórn Fjármálaeftirlitsins fer þriggja manna stjórn skipuð af viðskiptaráðherra. Einn stjórnarmanna er skipaður samkvæmt til- nefningu Seðlabanka Íslands. Fulltrúi Seðlabankans í stjórninni á árinu 2006 var Ingimundur Friðriksson aðstoðarbankastjóri og síðar banka- stjóri. Lilja Steinþórsdóttir aðalendurskoðandi var varafulltrúi þar til að hún lét af störfum í bankanum. Í hennar stað var Sigríður Logadóttir aðallögfræðingur skipuð varafulltrúi í stjórn Fjármálaeftirlitsins.

Seðlabanki Íslands á 8% hlut í Fjölgreiðslumiðlun hf. Guðmundur Kr. Tómasson staðgengill framkvæmdastjóra fjármálasviðs var fulltrúi Seðlabankans í stjórn Fjölgreiðslumiðlunar á árinu 2006. Varafulltrúi var Tryggvi Pálsson framkvæmdastjóri fjármálasviðs.

Jónas Þórðarson sérfræðingur á fjármálasviði bankans var fram- kvæmdastjóri Tryggingarsjóðs innstæðueigenda og fjárfesta á árinu 2006.

Starfsmenn Seðlabanka Íslands eru í Lífeyrissjóði bankamanna. Fulltrúi bankans í stjórn sjóðsins á árinu 2006 var Ingvar A. Sigfússon rekstrarstjóri og varafulltrúi hans Kristína Baldursdóttir deildarstjóri á tölfræðisviði, síðar upplýsingasviði.

Áhættugreining og áhættustýring

Áhættu Seðlabanka Íslands má í grófum dráttum skipta í fernt, þ.e. stjórnunaráhættu, orðsporsáhættu, fjármálaáhættu og rekstraráhættu. Stjórnunaráhætta beinist að ákvörðunum í tengslum við stjórn peningamála og önnur verkefni sem bankanum eru falin í lögum. Hana getur verið erfitt að skilgreina en hún ræðst m.a. af hæfni stjórnenda, verkferlum og innra eftirliti. Orðsporsáhætta beinist að trúverðugleika Seðlabankans og getur skipt verulegu máli fyrir bankann sjálfan og jafnvel fjármálakerfið í heild. Fjármálaáhætta er aðallega lánaáhætta, vaxtaáhætta, lausafjáraáhætta og gengisáhætta og tengist varðveislu gjaldeyrisforðans og stjórn peningamála. Við stjórn gjaldeyrisforða gilda starfsreglur um varðveislu og ávöxtun forðans sem endurskoðaðar eru með reglulegu millibili af bankastjórn og bankaráð staðfestir. Þar er fjallað um fjárfestingarstefnu, fjárfestingarkosti, skilyrði um láns hæfi, binditíma verðbréfa og hlutföll óbundinna eigna í gjaldeyrisforða. Rekstraráhætta skiptist í nokkra undirþætti. Þar má nefna starfsmannaáhættu, bókhaldsáhættu, hættu á tæknilegum brestum og almenna rekstraráhættu sem ógnað gæti starfsemi Seðlabankans.

Leitast er við að lágmarka áhættu í starfi allra sviða og viðfangsefna bankans. Það er m.a. gert með starfsreglum, verkferlum, starfslýsingum og eftirliti.

Þjóðhátíðarsjóður

Árið 2006 var 29. starfsár Þjóðhátíðarsjóðs. Stofnfé sjóðsins var ágóði af útgáfu Seðlabanka Íslands á þjóðhátíðarmynt frá 1974 og tekjur hafa verið ágóði af útgáfu og sölu annarra minnispeninga. Stjórn sjóðsins skipa fimm fulltrúar. Þrír eru kjörnir af Alþingi, einn tilnefndur af Seðlabankanum og forsætisráðherra skipar þann fimmta, sem jafnframt er formaður sjóðsstjórnar. Skipunartími núverandi stjórnar, sem er fjögur ár, hófst 2006. Formaður er Margrét Bóasdóttir söngkona, og fulltrúi Seðlabankans er Eiríkur Guðnason bankastjóri. Ritari stjórnar sjóðsins er Sigfús Gauti Þórðarson lögfræðingur í Seðlabankanum. Stjórn sjóðsins ákvað að verja skyldi 2,6 m.kr. til styrkja á árinu 2006 til 21 umsækjanda. Höfuðstóll sjóðsins var rúmar 94 m.kr. í lok ársins 2006.

Hinn 9. desember 2006 samþykkti Alþingi að frumkvæði stjórnar sjóðsins þingsályktun þess efnis að stjórn sjóðsins skuli á næstu fimm árum, þ.e. á árunum 2007-2011, ráðstafa öllu fé hans til styrkveitinga í samræmi við tilgang hans, og að sjóðurinn verði að því loknu lagður niður.

Við umrædda breytingu munu árlegir fjármunir sjóðsins til styrkveitinga hækka verulega frá því sem nú er, þannig að sjóðurinn mun geta styrkt betur áhugaverð verkefni þar sem óskað er eftir hærri fjárhæðum en sjóðurinn hefur bolmagn til að veita nú.

Húsnæði bankans – bóka- og skjalasafn

Auk Seðlabankans var Reiknistofa bankanna til húsa í Seðlabankahúsinu við Kalkofnsveg í árslok 2006. Bóka- og skjalasafn Seðlabanka Íslands er að mestum hluta til húsa í Einholti 4 í Reykjavík. Á árinu 2006 var myntsafn Seðlabankans og Þjóðminjasafns flutt úr Einholti 4 í bankahúsið við Kalkofnsveg og komið fyrir í sal á 1. hæð húss-

ins. Tímarita- og handbókasafn er í húsi bankans við Kalkofnsveg. Bókasafn Seðlabankans sem er mikið heimildasafn um íslensk efnahags- og atvinnumál er skráð í Gegni, skráningarkerfi Landsbókasafns – Háskólabókasafns. Í árslok 2006 voru rúmlega 23.700 færslur merktar safninu í Gegni.

V Afkoma og efnahagur Seðlabanka Íslands, stjórn og starfslið

Reikningsskil Seðlabanka Íslands

Í 32. gr. laga um Seðlabanka Íslands nr. 36/2001 segir að um gerð ársreiknings Seðlabanka Íslands fari eftir lögum, reglum og góðri reikningsskilavenju. Forsætisráðherra setji nánari reglur um reikningsskil og ársreikning Seðlabankans. Núgildandi reglur voru settar árið 2005. Uppgjör ársreikningsins nú byggist því á sömu grundvallaratriðum og uppgjörið fyrir árið 2005. Einu breytingarnar felast í breyttri skilgreiningu og framsetningu á vaxtatekjum og vaxtagjöldum í rekstrarreikningi. Grein er gerð fyrir breyttri framsetningu í skýringum við ársreikninginn sem eru birtar aftar í þessari skýrslu.

Afkoma og efnahagur Seðlabanka Íslands

Samkvæmt rekstrarreikningi varð hagnaður af rekstri Seðlabanka Íslands á árinu 2006 að fjárhæð 11.857 m.kr. samanborið við 2.819 m.kr. tap á árinu 2005. Hagnaðurinn á árinu 2006 skýrist nánast að öllu leyti af gengishagnaði sem nam 11.825 m.kr. Á árinu 2005 varð gengistap að fjárhæð 2.633 m.kr. Að gengismun slepptum varð 48 m.kr. hagnaður af rekstri Seðlabankans fyrir framlag til ríkissjóðs á árinu 2006 samanborið við 186 m.kr. tap á árinu 2005. Á árinu 2006 jukust vaxtatekjur af innlendum eignum um 225% og af erlendum eignum um 46%. Alls jukust vaxtatekjur bankans um 162% á árinu 2006. Vaxtagjöld sem eru nánast að öllu leyti af innlendum skuldum hækkuðu um 178% á árinu. Í heild námu vaxtatekjur 15.671 m.kr. og vaxtagjöld 13.743 m.kr. þannig að hreinar vaxtatekjur námu 1.929 m.kr. samanborið við 1.032 m.kr. árið 2005. Rekstrargjöld bankans, þ.e. laun og launatengd gjöld og annar rekstrarkostnaður, námu 1.526 m.kr., afskriftir 90 m.kr. og aukaframlag til Lífeyrissjóðs bankamanna 386 m.kr. Í samræmi við ákvæði laga reiknast framlag til ríkissjóðs þriðjungur hagnaðarins, þ.e. 16 m.kr. Hagnaður bankans eftir framlag til ríkissjóðs og án gengismunar nam því 32 m.kr.

Á árinu 2006 hækkaði niðurstöðutala efnahagsreiknings Seðlabankans um 159 ma.kr. og nam 321.783 m.kr. í lok ársins. Skýringin á þessari miklu hækkun er tvíþætt. Annars vegar jukust kröfur Seðlabankans á innlánsstofnanir og aðrar fjármálastofnanir um 59 ma.kr. og hins vegar jukust erlendar eignir bankans um 101 ma.kr., einkum af völdum lántöku ríkissjóðs að fjárhæð 1 milljarður evra til eflingar gjaldeyrisforðanum, en að hluta af völdum áhrifa gengislækkunar krónunnar á fjárhæð forðans í krónum. Skuldamegin á efnahagsreikningi bankans jókst fjárhæð seðla og myntar í umferð um 10% í 14.513 m.kr. og skuldir Seðlabankans við innlánsstofnanir, einkum innstæður þeirra á viðskiptareikningum í Seðlabankanum, um liðlega 10 ma.kr. Heildarinnstæður ríkissjóðs í Seðlabankanum jukust frá árslokum 2005 til ársloka 2006 um 135 ma.kr. og námu 211 mö.kr. í lok ársins. Innstæða á viðskiptareikningum ríkissjóðs hækkaði um 47 ma.kr. og innstæða á gjaldeyrisreikningi sem er andvirði evrulánsins sem fyrr er getið nam 94 mö.kr. í árslok. Meðal annarra innstæðna ríkissjóðs í

Seðlabankanum voru bundin innlán að fjárhæð 33 ma.kr. Þar er um að ræða hluta af söluandvirði Símans sem lagt var inn í Seðlabankann á sínum tíma og greint var frá í ársskýrslu bankans fyrir árið 2005. Í lok ársins 2006 námu erlendar eignir 52% heildareigna bankans samanborið við 42% í lok ársins á undan. Erlendar skuldir og skuldir í erlendum gjaldmiðlum námu 31% heildarskulda og eigin fjár bankans í árslok 2006 samanborið við tæp 7% í árslok 2005.

Í árslok nam eigið fé bankans 48.227 m.kr. og hafði hækkað um 11.857 m.kr. frá árslokum 2005.

Sem fyrr segir tók ríkissjóður Íslands 1 milljarðs evra lán á alþjóðlegum markaði á árinu 2006 í því skyni að efla erlenda stöðu Seðlabankans. Heildarandvirði lánsins var lagt inn í Seðlabankann á gjaldreyrisreikning. Af þeirri innstæðu hefur ríkissjóður sömu vexti og hann greiðir af hinu erlenda láni. Í fjárlögum ársins 2007 er ríkissjóði heimilt að ráðstafa allt að helmingi andvirðis evrulóansins til að efla eiginfjárstöðu Seðlabanka Íslands. Af innstæðum ríkissjóðs á viðskiptareikningum greiðir Seðlabankinn sömu vexti og hann greiðir lánastofnunum af innstæðum þeirra á viðskiptareikningum í bankanum. Af bundnu innlánunum sem stofnað var til með söluandvirði Símans greiðir Seðlabankinn meðaltal viðskiptareikningsvaxta og stýrivaxta.

Ávöxtun erlendra eigna á árinu 2006 var viðunandi miðað við aðstæður, sbr. kafla IV. Vextir á alþjóðamörkuðum voru enn lágir þótt þeir hafi hækkað nokkuð frá því sem þeir voru lægstir. Vegna hækkunar vaxta lækkaði markaðsvirði skuldabréfaeignarinnar og þar með reiknuð ávöxtun hennar á árinu. Ítarleg grein er gerð fyrir ávöxtun gjaldeyrisforðans í kafla IV auk þess sem hennar er getið í skýringum við ársreikninginn aftur í þessari skýrslu.

Með því að halda gjaldeyrisforða er Seðlabankinn seldur undir gengisáhættu af völdum breytinga á gengi íslensku krónunnar sem hann getur ekki firt sig og þeim mun meiri sem forðinn er meiri. Breytingar á gengi krónunnar hafa hins vegar engin áhrif á virði forðans í erlendum gjaldeyri. Hann þjónar tilgangi sínum óháð breytingum á gengi krónunnar. Erlendar eignir og skuldir Seðlabankans eru færðar á markaðsvirði umreiknuðu á gengi íslensku krónunnar í árslok. Breytingar á gengi krónunnar hafa bein áhrif á hagnað bankans. Gengistap og gengishagnaður er hvort tveggja fært að fullu á rekstrarreikning bankans og hefur þannig bein áhrif á reiknaða afkomu hans.

Ársreikningur bankans er birtur aftur í skýrslunni auk ítarlegra skýringa á einstökum liðum.

Bankaráð Seðlabanka Íslands

Í lögum um Seðlabanka Íslands nr. 36/2001 segir að í bankaráði Seðlabanka Íslands skuli sitja sjö fulltrúar. Kosið er í bankaráð að loknum kosningum til Alþingis. Í lok árs skipuðu bankaráð þau Helgi S. Guðmundsson formaður, Ólafur G. Einarsson varaformaður, Hannes Hólmsteinn Gissurarson, Jón Pór Sturluson, Jónas Hallgrímsson, Ragnar Arnalds og Sigríður Stefánsdóttir. Ólafur G. Einarsson sem verið hafði formaður bankaráðs frá 1998 lét af formennsku í apríl 2006. Helgi S. Guðmundsson var kosinn formaður í stað hans. Bankaráð hélt 22 fundi á árinu 2006.

Bankastjórn

Jón Sigurðsson lét af störfum sem bankastjóri í Seðlabanka Íslands í júní 2006 þegar hann varð iðnaðar- og viðskiptaráðherra í ríkisstjórn Geirs H. Haarde. Jón Sigurðsson hafði setið í bankastjórn Seðlabankans frá 1. október 2003. Í stað Jóns Sigurðssonar var Ingimundur Friðriksson aðstoðarbankastjóri settur bankastjóri frá 15. júní 2006 til 31. ágúst sama ár. Í lok júní skipaði forsætisráðherra Ingimund Friðriksson bankastjóra í Seðlabanka Íslands til sjö ára frá 1. september 2006. Aðrir í bankastjórn voru Davíð Oddsson formaður bankastjórnar og Eiríkur Guðnason. Skipunartími Eiríks Guðnasonar rennur út í apríl 2012 og Davíðs Oddssonar í október sama ár.

Skipulag bankans

Á árinu 2006 var skipulagi bankans breytt þannig að tvö megin sviða hans, alþjóðasvið og peningamálasvið, voru sameinuð í einu sviði, alþjóða- og markaðssviði. Um leið var tölvudeild færð frá rekstrarsviði til tölfraeðisviðs og sviðinu gefið nýtt nafn, upplýsingasvið.

Starfslið

Á árinu 2006 urðu talsverðar breytingar á starfsliði bankans. Alls hættu 15 starfsmenn störfum en 10 hófu störf þannig að starfsmönnum fækkaði um fimm frá 2005. Fjöldi sumarstarfsmanna var svipaður og áður. Á árinu hætti Sveinn Erling Sigurðsson, framkvæmdastjóri tölfraeðisviðs, störfum og fór á eftirlaun. Aðrir sem fóru á eftirlaun á árinu voru: Birna Friðriksdóttir starfsmaður í fjárhirslum, Brynjólfur Samúelsson starfsmaður á rekstrarsviði, Eiður H. Einarsson starfsmaður á tölfraeðisviði og Ingibjörg Jakobsdóttir starfsmaður í fjárhirslum. Vegna skipulagsbreytinga sem getið er hér að framan fækkaði framkvæmdastjórum bankans um einn á árinu auk þess sem ekki var ráðið í stöðu aðstoðarbankastjóra eftir að fyrrverandi aðstoðarbankastjóri var skipaður bankastjóri. Aðalendurskoðandi bankans, sem ráðinn er af bankaráði, Lilja Steinþórsdóttir, hætti störfum. Í hennar stað var Stefán Svavarsson, löggiltur endurskoðandi, ráðinn aðalendurskoðandi bankans. Tómas Örn Kristinsson sem var framkvæmdastjóri peningamálasviðs, sem sameinað var alþjóðasviði í alþjóða- og markaðssviði, var skipaður framkvæmdastjóri upplýsingasviðs sem svo heitir eftir sameiningu tölfraeðisviðs og tölvudeildar.

Starfsmönnum fjölgaði um einn á rekstrarsviði og upplýsingasviði, fækkaði um þrjú á alþjóða- og markaðssviði, um tvo á fjármálasviði, um einn á skrifstofu bankastjórnar og á hagfræðisviði.

Í árslok voru starfsmenn Seðlabankans 111 að tölu, 61 karl og 50 konur, og eru það fimm færri en í árslok 2005. Starfsgildi voru 101,8 en þrír starfsmenn eru í hlutastarfi eða í 2,2 starfsgildum og af 14 störfum við sameiginlegt mötuneyti, öryggis- og húsvörslu eru sjö vegna hlutdeildar Reiknistofu bankanna. Meðaltal ársverka var 112,6 og var það 3,3 færri en árið áður.

Kjarasamningar

Flestir starfsmenn Seðlabanka Íslands eru í Sambandi íslenskra bankamanna og fá greidd laun samkvæmt kjarasamningi Seðlabankans og bankamanna. Í gildi er kjarasamningur sem rennur út í lok september

Tafla V-1. Starfslið

	Starfsmenn	Starfsgildi
Aðalskrifstofa	10	9,5
Skrifstofa bankastjórnar	3	3,0
Lögfræðingar	2	2,0
Safnadeild	5	4,5
Alþjóða- og markaðssvið	8	8,0
Bókhaldssvið	10	10,0
Fjármálasvið	13	13,0
Fjármáladeild	6	6,0
Fjárhirslur	7	7,0
Hagfræðisvið	15	15,0
Rekstrarsvið	36	28,1
Upplýsingasvið	17	16,2
Endurskoðun	2	2,0
Alls	111	101,8

2008. Samningurinn felur í sér 3,0% launahækkun 1. janúar 2007 og 2,25% 1. janúar 2008.

Jafnréttisnefnd Seðlabanka Íslands

Bankastjórn staðfesti jafnréttisáætlun fyrir bankann í fyrsta sinn árið 1996. Á grundvelli hennar hefur starfað jafnréttisnefnd í bankanum frá þeim tíma. Jafnréttisáætlunin hefur verið endurskoðuð reglulega, síðast á árinu 2005.

Fundur bankaráðs í ágúst 2006. F.v.: Arnór Sighvatsson, Davíð Oddsson, Hannes Hólmsteinn Gissurarson, Jónas Hallgrímsson, Ólafur G. Einarsson, Helgi Guðmundsson, Sigríður Stefánsdóttir, Jón Þór Sturluson, Ragnar Arnalds, Eiríkur Guðnason, Ingimundur Friðriksson og Tómas Örn Kristinsson.

Stjórn Seðlabanka Íslands og starfsmenn 31. desember 2006

Bankaráð

Aðalmenn

Helgi S. Guðmundsson framkvæmdastjóri, formaður
Ólafur G. Einarsson fyrrverandi ráðherra og forseti Alþingis, varaformaður
Hannes Hólmsteinn Gissurarson prófessor
Jón Þór Sturluson hagfræðingur
Jónas Hallgrímsson framkvæmdastjóri
Ragnar Arnalds fyrrverandi ráðherra og alþingismaður
Sigríður Stefánsdóttir sviðsstjóri

Varamenn

Birna M. Olgeirsdóttir hagfræðingur
Ellert B. Schram varaþingmaður
Erna Gísladóttir framkvæmdastjóri
Hilmar Gunnlaugsson héraðsdómslögmaður
Kristrún Heimisdóttir lögfræðingur
Sigfús I. Sigfússon MBA
Tryggvi Friðjónsson framkvæmdastjóri

Bankastjórn

Davíð Oddsson formaður
Eiríkur Guðnason
Ingimundur Friðriksson

Yfirmenn sviða

Alþjóða- og markaðssvið: Sigurður Sturla Pálsson framkvæmdastjóri
Bókhaldssvið: Erla Árnadóttir aðalbókari
Endurskoðunarsvið: Stefán Svavarsson aðalendurskoðandi
Fjármálasvið: Tryggvi Pálsson framkvæmdastjóri
Hagfræðisvið: Arnór Sighvatsson aðalhagfræðingur
Lögfræðingar: Sigríður Logadóttir aðallögfræðingur
Rekstrarsvið: Ingvar A. Sigfússon rekstrarstjóri
Upplýsingasvið: Tómas Örn Kristinsson framkvæmdastjóri

Starfsmenn

SKRIFSTOFA BANKASTJÓRNAR

Ágústa Johnson
Ellen Hrefna Haraldsdóttir
Stefán Jóhann Stefánsson

Lögfræðingar

Sigfús Gauti Þórðarson
Sigríður Logadóttir

Safnadeild

Anton Holt
Magný Gyða Ellertsdóttir
Sigurþór Sigurðsson
Unnur Björk Lárusdóttir
Valborg Stefánsdóttir

ALÞJÓÐA- OG MARKAÐSSVIÐ

Bergur Barðason
Björn G. Ólafsson
Gerður Ísberg
Hallgrímur Ólafsson
Helga Rún Helgadóttir
Lilja D. Alfreðsdóttir
Oddgeir Gunnarsson
Sigurður Sturla Pálsson

BÓKHALDSSVIÐ

Alf H. Pedersen
Anna S. Árnadóttir
Arndís Leifsdóttir
Árni Þórðarson
Erla Árnadóttir
Guðrún E. Herbetsdóttir
Halldóra Konráðsdóttir
Ísólfrur Sigurðsson
Jónína Guðbjartsdóttir
Ólöf Jónsdóttir

ENDURSKOÐUNARSVIÐ

Guðmundur Björnsson
Stefán Svavarsson

FJÁRMÁLASVIÐ

Guðmundur Kr. Tómasson
Guðrún Ögmundsdóttir
Jónas Þórðarson
Pálína Kristinsdóttir
Perla Ösp Ásgeirsdóttir
Tryggvi Pálsson

Fjárhirslur

Auður Gísladóttir
Hannes Haraldsson
Ingveldur S. Kristjánsdóttir

Jóhanna Pétursdóttir
Kolbrún Jóhannsdóttir
Kristján Guðmundsson
Stefán Arnarson

HAGFRÆÐISVIÐ

Arnór Sighvatsson
Ásgeir Daníelsson
Daníel Svavarsson
Guðmundur Guðmundsson
Guðrún Yrsa Richter
Helga Guðmundsdóttir
Karen Á. Vignisdóttir
Kristjón Kolbeins
Magnús Fjalar Guðmundsson
Markús Möller
Ólafur Örn Klemensson
Ragnhildur Jónsdóttir
Rannveig S. Sigurðardóttir
Þorvarður Tjörvi Ólafsson
Þórarinn G. Pétursson

REKSTRARSVIÐ

Anna María Pétursdóttir
Bernard Scudder
Birna K. Jónsdóttir
Hólfríður M. Ingibergsdóttir
Ingvar A. Sigfússon
Þórður Gautason

Húsvarsla/ræsting

Berglind Þorsteinsdóttir
Bylgja Þorvarðardóttir
Dóra Matthíasdóttir
Eygló Ingvadóttir
Guðný Harpa Hallgrímsdóttir
Kristinn Unnarsson
Marteinn Jóhannesson
Ólafía Egilsdóttir
Sigrún Jónsdóttir
Sigurlaug Jósepsdóttir
Sólveig Kristinsdóttir
Stefanía Hrönn Guðnadóttir
Svala Sigurðardóttir

Mötuneyti

Bergþóra Óskarsdóttir
Guðlaug Erla Ingólfssdóttir
Halla Kristín Björnsdóttir
Sigríður Laufey Guðmundsdóttir
Sigurberg Jónsson

Prentun og umbrot

Hólmgeir H. Hákonarson
Klara Jóhannsdóttir
Sigríður María Jónsdóttir
Sigurborg Steingrímsdóttir
Sveinn A. Blöndal

Ritarar

Sigríður Bogadóttir
Þórey Þórarinsdóttir

Skjalastöð

Eva Sóley Sigurðardóttir
Guðrún Sigmarsdóttir
Hilmar Gunnþór Garðarsson
María Jenný Jónasdóttir
Sigurborg Ólafsdóttir
Sveinbjörg Rut Helgadóttir

Umsjón bifreiða/orlofshúsa

Garðar Halldórsson
Karl G. Smith

Öryggisvarsla

Guðleifur Svanbergsson
Gunnlaugur Magnússon
Hannes Ólafsson
Jóhann Gunnar Friðjónsson
Sigurður Sigurðsson
Sveinbjörn Kristjánsson
Þorsteinn Þorvaldsson

UPPLÝSINGASVIÐ

Arnar Freyr Guðmundsson
Bryndís Ásbjarnardóttir
Bryndís Pétursdóttir
Einar Örn Ólafsson
Eva Hjördís Bjarnadóttir
Guðmundur Harðarson
Hrönn Helgadóttir
Indriði I. Stefánsson
Jakob Gunnarsson
Kristína Baldursdóttir
Mark R. Eldred
Pétur Örn Sigurðsson
Ríkarður B. Ríkarðsson
Sigurður Kr. Sigurðsson
Tómas Örn Kristinsson
Tryggvi Eyvindsson
Örn Jónasson

ÁRSREIKNINGUR 2006

Staðfesting yfirstjórnar Seðlabanka Íslands

Bankaráð og bankastjórn Seðlabanka Íslands staðfesta hér með ársreikning bankans fyrir árið 2006 með undirritun sinni.

Reykjavík, 22. febrúar 2007

Áritun bankaráðs

Helgi S. Guðmundsson
formaður

Ólafur G. Einarsson
Hannes Hólmsteinn Gissurarson
Jón Þór Sturluson

Jónas Hallgrímsson
Ragnar Arnalds
Sigríður Stefánsdóttir

Áritun bankastjórnar

Davíð Oddsson
formaður

Eiríkur Guðnason

Ingimundur Friðriksson

Áritun endurskoðanda

Ríkisendurskoðun hefur endurskoðað ársreikning Seðlabanka Íslands fyrir árið 2006. Ársreikningurinn hefur að geyma rekstrarreikning, efnahagsreikning, yfirlit um sjóðstreymi og skýringar nr. 1 til 15. Ársreikningurinn er lagður fram af stjórnendum bankans og á ábyrgð þeirra í samræmi við lög og reglur. Ábyrgð Ríkisendurskoðunar felst í því álitum sem hún lætur í ljós á ársreikningnum á grundvelli endurskoðunarinnar.

Endurskoðað var í samræmi við góða endurskoðunarvenju. Samkvæmt henni ber að skipuleggja og haga endurskoðuninni þannig að nægileg víska fái um að ársreikningurinn sé í öllum meginatriðum án annmarka. Endurskoðunin felur m.a. í sér úrtakskannanir og athuganir á gögnum til að sannreyna fjárhæðir og aðrar upplýsingar sem koma fram í ársreikningnum. Endurskoðunin felur einnig í sér athugun á þeim reikningsskilaaðferðum og matsreglum sem notaðar eru við gerð ársreikningsins og mat á framsetningu hans í heild. Ríkisendurskoðun telur að endurskoðunin sé nægjanlega traustur grunnur til að byggja álit sitt á.

Það er álit Ríkisendurskoðunar að ársreikningurinn gefi glögga mynd af afkomu bankans á árinu 2006, efnahag hans 31. desember 2006 og breytingu á lausafjárstöðu á árinu 2006, í samræmi við lög og reglur um reikningsskil og ársreikning Seðlabanka Íslands.

Reykjavík, 22. febrúar 2007

Sigurður Þórðarson
ríkisendurskoðandi

Staðfesting forsætisráðherra

Með skírskotun til yfirlýsingar endurskoðanda, bankaráðs og bankastjórnar staðfestist reikningurinn hér með.

Reykjavík, 30. mars 2007

Geir H. Haarde
forsætisráðherra

Rekstrarreikningur ársins 2006

	Skýringar	2006	2005
Vaxtatekjur			
Af innlendum eignum		12.631.734	3.890.736
Af erlendum eignum		3.039.505	2.086.216
		<u>15.671.239</u>	<u>5.976.952</u>
Vaxtagjöld			
Af innlendum skuldum		13.658.417	4.891.769
Af erlendum skuldum		84.112	46.622
		<u>13.742.529</u>	<u>4.938.391</u>
Hreinar vaxtatekjur	1, 13	1.928.710	1.038.561
Aðrar rekstrartekjur			
Þjónustutekjur		220.664	144.589
Þjónustugjöld		(83.016)	(47.385)
Tekjur af hlutafjäreign o.fl.	2	452.341	27.828
Verðendurmat erlendra verðbréfa	1	(1.067.011)	(452.439)
Verðendurmat gulls	1	525.927	298.152
Gengishagnaður af gjaldeyrisviðskiptum		72.144	95.279
		<u>121.049</u>	<u>66.024</u>
Hreinar rekstrartekjur		2.049.759	1.104.585
Önnur rekstrargjöld			
Laun og launatengd gjöld	7, 9, 15	890.258	813.008
Annar rekstrarkostnaður	10	635.637	387.725
Afskriftir ársins	4	90.246	90.261
Aukaframlag til lífeyrissjóðs		385.662	–
		<u>2.001.803</u>	<u>1.290.994</u>
Hagnaður (tap) fyrir framlag til ríkissjóðs		47.956	(186.409)
Framlag til ríkissjóðs	8	15.985	–
Hagnaður (tap) án gengismunar		31.971	(186.409)
Gengismunur	14	11.825.022	(2.632.621)
Hagnaður (tap) ársins	11	<u>11.856.993</u>	<u>(2.819.030)</u>

Efnahagur 31. desember 2006

EIGNIR

	Skýringar	2006	2005
Erlendar eignir			
Bankainnstæður		41.649.443	21.048.708
Gulleign	3	2.934.064	2.073.527
Verðbréf		121.246.719	42.474.693
Gjaldeyrisstaða við Alþjóðagjaldeyrissjóðinn	5	2.019.865	1.680.986
Erlendar eignir utan gjaldeyrisforða	2	522.496	227.627
		<u>168.372.587</u>	<u>67.505.541</u>
Innlendar eignir			
<i>Innlánsstofnanir</i>			
Lán gegn veði	6	119.862.706	77.772.034
<i>Aðrar fjármálastofnanir</i>			
Markaðsskráð verðbréf		1.472.558	1.832.121
Lán gegn veði	6	27.073.964	10.069.962
		<u>28.546.522</u>	<u>11.902.083</u>
<i>Aðrir aðilar</i>			
Ýmsir reikningar	2	47.206	150.786
Verðbréf		95.313	37.758
		<u>142.519</u>	<u>188.544</u>
<i>Varanlegir rekstrarfjármunir</i>			
Fasteignir og lausafjármunir	1, 4	4.859.244	4.926.055
		<u>153.410.991</u>	<u>94.788.716</u>
Eignir alls		<u><u>321.783.578</u></u>	<u><u>162.294.257</u></u>
Eignir utan efnahags	12		

Efnahagur 31. desember 2006

SKULDIR OG EIGIÐ FÉ

	Skýringar	2006	2005
Erlendar skuldir			
Innstæður erlendra aðila		94.644	149.657
Mótvirði við Alþjóðagjaldeyrissjóðinn.....	5	1.779.605	1.484.141
		<hr/>	<hr/>
	Erlendar skuldir	1.874.249	1.633.798
Innlendar skuldir			
Seðlar og mynt		14.512.501	13.201.909
<i>Innlánsstofnanir</i>	6		
Viðskiptareikningar		43.210.188	31.955.976
Innstæðubréf		1.777.253	2.294.138
		<hr/>	<hr/>
		44.987.441	34.250.114
<i>Aðrar fjármálastofnanir</i>	6		
Viðskiptareikningar		129.825	144.988
		<hr/>	<hr/>
<i>Ríkissjóður og ríkisstofnanir</i>			
Ríkissjóður, viðskiptareikningar		80.114.201	33.572.676
Ríkissjóður, bundin innlán		33.085.333	32.858.889
Gjaldeyriseikningar		3.459.663	9.112.649
Gjaldeyriseikningar, bundið innlán		93.775.409	–
Ríkisstofnanir, viðskiptareikningar		567.120	371.389
		<hr/>	<hr/>
		211.001.726	75.915.603
<i>Aðrar skuldir</i>			
Ríkissjóður		15.985	–
Ýmsir aðilar		677.513	438.069
Lífeyrisskuldbindingar	7	357.541	339.971
		<hr/>	<hr/>
		1.051.039	778.040
		<hr/>	<hr/>
	Innlendar skuldir	271.682.532	124.290.654
Eigið fé			
Stofnfé		13.501.000	13.501.000
Endurmat fasteigna og lausafjármuna		4.990.681	4.990.681
Annað eigið fé		29.735.116	17.878.124
		<hr/>	<hr/>
	Eigið fé	48.226.797	36.369.805
		<hr/>	<hr/>
Skuldir og eigið fé		321.783.578	162.294.257
		<hr/>	<hr/>
Ábyrgðarskuldbindingar	12		

Yfirlit um sjóðstreymi ársins 2006

REKSTRARHREYFINGAR:	Skýringar	2006	2005
Hagnaður (tap) ársins		11.856.993	(2.819.030)
Rekstrarliðir sem ekki hafa áhrif á laust fé:			
Afskriftir varanlegra fastafjármuna	4	90.246	90.261
Verðbætur og gengistap eignaliða		(1.510.511)	(540.674)
Gengistap (-hagnaður) skuldaliða		5.036.415	(60.066)
Gengistap (-hagnaður) af lausu fé	14	(16.530.520)	2.751.486
Breyting á rekstartengdum eignum og skuldum		539.867	191.236
		<u>(517.510)</u>	<u>(386.787)</u>
Laust fé (til rekstrar)			
FJÁRFESTINGARHREYFINGAR:			
Gulleign, (hækkun)		–	(10.923)
Markaðsskráð verðbréf, lækkun (hækkun)		577.448	(77.880)
Lán gegn veði, (hækkun)		(59.094.674)	(50.357.570)
Ýmsar kröfur, lækkun		–	1.625.017
Varanlegir rekstrarfjármunir, (hækkun)		(24.635)	(25.634)
Fjárfestingarhreyfingar samtals		<u>(58.541.861)</u>	<u>(48.846.990)</u>
FJÁRMÖGNUNARHREYFINGAR:			
Erlendar skuldir, (lækkun)		–	(16.469)
Seðlar og mynt í umferð, hækkun		1.310.592	1.569.601
Bundin innlán ríkissjóðs, hækkun		–	32.858.889
Gjaldeyrisreikningar - bundið innlán, hækkun		89.034.458	–
Innstæðubréf, (lækkun)		(516.885)	(2.109.673)
Annað		–	(2.927)
Fjármögnunarhreyfingar samtals		<u>89.828.165</u>	<u>32.299.421</u>
Breyting lausafjárstöðu		30.768.794	(16.934.356)
Gengishagnaður (gengistap) lauss fjár		16.530.520	(2.751.486)
Lausafjárstaða í byrjun árs		(9.958.928)	9.726.914
Lausafjárstaða í árslok	1	<u>37.340.386</u>	<u>(9.958.928)</u>
SUNDURLIÐUN LAUSAFJÁRSTÖÐU:			
Bankainnstæður og verðbréf		164.916.027	65.204.387
Innstæður innlánsstofnana		(43.434.657)	(32.250.622)
Innstæður ríkissjóðs og ríkisstofnana		(84.140.984)	(42.912.693)
		<u>37.340.386</u>	<u>(9.958.928)</u>

Skýringar með ársreikningi

1. Ársreikningurinn er gerður í samræmi við lög um ársreikninga nr. 3/2006, ákvæði laga nr. 161/2002 um fjármálafyrirtæki og reglur um reikningsskil og ársreikning Seðlabanka Íslands nr. 1088/2005.
 - Eignir og skuldir í erlendum gjaldmiðlum eru umreiknaðar í íslenskar krónur miðað við kaupgengi í árslok 2006. Tekjur og gjöld í erlendum gjaldmiðlum eru umreiknuð á gengi viðskiptadags. Gengishagnaður/gengistap er fært í rekstrarreikning.
 - Verðtryggðar eignir og skuldir eru skráðar með áföllnum verðbótum í árslok 2006 og er miðað við viðeigandi vísitölugildi í janúar 2007. Verðbætur eru færðar í rekstrarreikning með vöxtum.
 - Tekjur eru færðar þegar til þeirra er unnið hvort sem innheimta hefur farið fram eða ekki. Hið sama á við um gjöld, þau eru færð þegar til þeirra er stofnað hvort sem þau voru greidd eða ekki. Í rekstrarreikning færast ennfremur matsbreytingar af verðbréfum hvort sem þær eru innleystar eða óinnleystar.
 - Í sjóðstreymi er laust fé skilgreint sem þær eignir og skuldir sem eru lausar innan tveggja bankadaga. Samkvæmt þessu teljast erlendar bankainnstæður og verðbréf með í lausafjárstöðu sem og viðskiptareikningar lánastofnana og ríkissjóðs.
 - Framsetningu nokkurra tekju- og gjaldaliða hefur verið breytt frá fyrri uppgjörum. Matsbreytingar á verðbréfum í gjaldeyrisforða og gulli eru nú færðar sem aðrar rekstrartekjur en voru áður flokkaðar sem vaxtatekjur eða vaxtagjöld. Hið sama á við um hagnað af gjaldeyrisviðskiptum. Þá var sú breyting einnig gerð að sýna gengismun ársins sem sérstakan rekstrarlið neðst í rekstrarreikningi í stað þess að fella hann í vaxtatekjur eða vaxtagjöld eftir því sem við átti. Gengisendurmat myndar ekki stofn til útreiknings á framlagi til ríkissjóðs.
 - Hlutabréf hafa verið skráð við kostnaðarverði enda hafa hlutabréf í eigu bankans ekki verið á markaði. Undir lok ársins 2006 fékk bankinn hlutabréf í kauphallarfyrirtækinu OMX sem gagngjald fyrir hlutabréf í Eignarhaldsfélagi Verðbréfaþings hf. Þar sem móttakin hlutabréf eru skráð á opinberu verðbréfaþingi eru þau færð við markaðsverði í árslok og matsbreyting færð meðal annarra rekstrartekna.
 - Kostnaður af útgáfu seðla og myntar er færður til gjalda þegar hann fellur til. Á fyrra ári var þessi kostnaður eignfærður en því hefur nú verið hætt.
 - Varanlegir rekstrarfjármunir í eigu bankans í árslok 2005 eru færðir miðað við matsverð að frádregnum afskriftum eftir þann tíma. Varanlegir rekstrarfjármunir keyptir á árinu 2006 eru skráðir miðað við kostnaðarverð að frádregnum afskriftum sem reiknast af kostnaðarverði að frádregnu væntu lokavirði.

Reikningsskilaaðferðir

Að öðru leyti en að framan er talið eru reikningsskilaaðferðir þær sömu og áður.

Eignarhlutir í félögum

2. Eignarhlutir í Alþjóðagreiðslubankanum (Bank for International Settlements, BIS) eru skráðir við kostnaðarverði. Í árslok 2006 var fjöldi hluta 1.070 en hver hlutur er 5.000 SDR. Eignarhlutir bankans eru færðir meðal *erlendra eigna utan gjaldeyrisforðans*. Bókfært verð í árslok 2006 nam 184,5 m.kr. en nafnverð nam 172,4 m.kr. (1,6 m. SDR). Af 1.070 hlutum Seðlabanka Íslands eru 750 hlutir ógreiddir, en Seðlabanki Íslands er skuldbundinn að greiða fyrir þá hluti verði eftir því kallað.

Meðal erlendra eigna utan forða eru talin hlutabréf bankans í OMX en markaðsverð þeirra nam 299,5 m.kr. í árslok 2006. Fjöldi hluta er 228.259 en markaðsgengi var 126 í árslok 2006. Matsbreyting að fjárhæð 293,9 m.kr. var færð til tekna í rekstrarreikningi. Þá eru meðtalin í eignaliðnum *aðrir aðilar/ýmsir reikningar* hlutabréf í Fjölgreiðslumiðlun hf. og er bókfært verð 1,2 m.kr. sem jafnframt er nafnverð. Bankinn á 8% hlut í þessu félagi.

Erlendar eignir og gulleign

3. Í árslok 2006 voru erlendar eignir bankans 168,4 ma.kr. en námu 67,5 ma.kr. í lok ársins á undan. Meðtalin í þessari stöðu er gulleign bankans sem var 64.408 únsur. Gullið er fært við markaðsverði í árslok 2006 en únsan var þá metin á 635,7 dollara sem samsvarar 45.554 kr. Gulleignin þannig metin nam 2,9 ma.kr. í árslok 2006.

Gjaldeyrisforðinn var aukinn undir lok ársins 2006 um tæplega 1 ma. evra og var andvirðið fjármagnað með fimm ára láni ríkissjóðs. Til stendur að breyta hluta af því láni í eiginfjárframlag en ekki liggur fyrir hvert andvirði þess framlags verður. Fyrir andvirði lánsins voru keypt skuldabréf í evrum.

Á árinu var ávöxtun verðbréfa og innlána í hverri mynt í gjaldeyrisforða bankans sem hér segir:

	Verðbréf	Innlán
Bandaríkjadalur.....	4,07%	4,93%
Evra.....	1,12%	2,82%
Sterlingspund.....	2,15%	4,70%

Fastafjármunir

4. Varanlegir rekstrarfjármunir voru færðir til eignar á árinu 2005 miðað við matsverð. Fjármunir keyptir á árinu 2006 eru færðir til eignar á kostnaðarverði að frádregnum afskriftum sem miðast við áætlaðan endingartíma að teknu tilliti til vænts lokavirðis.

Varanlegir rekstrarfjármunir í árslok 2006 greinast þannig (fjárhæðir í m.kr.):

<i>Eignir</i>	<i>Land</i>	<i>Fast- eignir</i>	<i>Lausafé</i>	<i>Söfn</i>	<i>Samtals</i>
Matsverð 1/1 2006	24,0	4.575,3	193,9	237,0	5.030,2
Keypt á árinu 2006			26,5	1,3	27,8
Selt á árinu 2006			(5,0)		(5,0)
	<u>24,0</u>	<u>4.575,3</u>	<u>215,4</u>	<u>238,3</u>	<u>5.053,0</u>
<i>Afskrifað</i>					
Afskrifað alls 1.1 2006		48,2	55,9		104,1
Afskrifað á árinu 2006		48,3	42,0		90,3
Afskrift færð út			(0,6)		(0,6)
	<u>0,0</u>	<u>96,5</u>	<u>97,3</u>	<u>0,0</u>	<u>193,8</u>
Bókfært verð í árslok	<u>24,0</u>	<u>4.478,8</u>	<u>118,1</u>	<u>238,3</u>	<u>4.859,2</u>
Afskriftahlutfall	0%	1,25-3%	10-33%	20%	
Fast.mat 31/12 2006	0,4	3.690,5			3.690,9
Vátr.mat 31/12 2006		4.113,5	351,4	347,4	4.812,3

5. Kvóti Íslands við Alþjóðagjaldeyrissjóðinn (IMF) nam 117,6 m. SDR í árslok 2006. Kvótinn var greiddur að 1/4 hluta með gullframlagi á sínum tíma en að öðru leyti með krónuframlagi. Gjaldeyrisstaða bankans við sjóðinn nam 18,6 m. SDR sem er mismunurinn á kvótanum og krónuinneign sjóðsins hjá bankanum, sbr. neðangreinda töflu. Lántaka bankans í formi úthlutunar sjóðsins á SDR nam 16,4 m. SDR.

Alþjóðagjaldeyrissjóðurinn

<i>Eignir</i>	<i>Fjárhæðir í milljónum</i>	
	<i>SDR</i>	<i>ISK</i>
Kvóti Seðlabanka Íslands	117,6	12.667,9
Inneign IMF hjá SÍ	(99,0)	(10.665,5)
Gjaldeyrisstaða Seðlabankans hjá IMF	18,6	2.002,4
Áfallnir vextir af gjaldeyrisstöðu	0,1	9,1
Innstæða Seðlabankans hjá IMF	0,1	8,4
	<u>18,8</u>	<u>2.019,9</u>
<i>Skuldir</i>		
	<i>SDR</i>	<i>ISK</i>
Mótvirði úthlutaðra SDR	16,4	1.767,6
Viðskiptareikningur IMF hjá Seðlabanka	0,0	0,1
Áfallnir vextir af SDR-úthlutun	0,1	12,0
	<u>16,5</u>	<u>1.779,7</u>

Staða gagnvart fjármálastofnunum

6. Lánastofnanir sem eru þátttakendur í stórgreiðslukerfi Seðlabankans leggja fram tryggingar vegna greiðslna í kerfinu. Þær eru í formi verðbréfa og lauss fjár, sem lagt er á reikninga í Seðlabankanum. Fjárhæð trygginga svarar til heimilda lánastofnana til skuldsetningar innan dags í stórgreiðslukerfinu.

Í lok ársins 2006 námu tryggingar í stórgreiðslukerfi í verðbréfum 24,6 ma.kr. að markaðsvirði.

Lánastofnanir leggja fram tryggingar til vörslu í Seðlabanka Íslands vegna lána þeirra gegn veði í samræmi við reglur nr. 997/2004.

Lífeyrisskuldbindingar

7. Samkvæmt mati tryggingastærðfræðings námu skuldbindingar Seðlabanka Íslands vegna eftirlauna fyrrverandi bankastjóra, maka þeirra og forstjóra Þjóðhagsstofnunar, en bankinn bar helming af rekstrarkostnaði hennar, samtals 358 m.kr. í árslok 2006. Greiðslur vegna þessara kjara námu alls 46 m.kr. á árinu 2006 og færast á laun og launatengd gjöld í rekstrarreikningi. Hækkun skuldbindingar bankans nam um 18 m.kr. á árinu 2006 og er hún einnig gjaldfærð.

Framlag til ríkissjóðs

8. Framlag til ríkissjóðs, skv. 34. gr. laga nr. 36/2001 um Seðlabanka Íslands reiknast sem 2/3 hlutar hagnaðar án reiknaðs gengismunar ef eigið fé (án endurmatsreiknings) er hærra en 2,25% af fjárhæð útlána og innlendrar verðbréfaeignar lánakerfisins í lok ársins, annars greiðist 1/3 hluti hagnaðarins í ríkissjóð. Eigið fé bankans í árslok 2006 var undir þessum mörkum og því greiðist 1/3 hluti hagnaðar í ríkissjóð og nemur sú fjárhæð 16 m.kr.

Laun og þóknanir til yfirstjórnar

9. Á árinu 2006 námu heildarlaun til bankastjórnar og bankaráðs 78,9 m.kr. Bankastjórar fá ekki greidda þóknun fyrir setu í stjórnnum og nefndum sem stofnanir og fyrirtæki á fjármálamarkaði standa sameiginlega að eða sem Seðlabanki Íslands tilnefnir fulltrúa í skv. lögum. Heildargreiðslur til bankastjórnar og bankaráðs á árinu 2006 greinast þannig:

<i>Bankastjórar</i>	<i>M.kr.</i>
Davíð Oddsson	19,0
Birgir Ísleifur Gunnarsson	10,4
Eiríkur Guðnason	16,4
Jón Sigurðsson	11,1
Ingimundur Friðriksson	8,2
<i>Bankaráð</i>	
Helgi S. Guðmundsson, formaður frá 9. apríl	2,2
Ólafur G. Einarsson, formaður til 9. apríl	0,7
Aðrir bankaráðsmenn og varamenn (12)	10,9
	<u>78,9</u>

10. Þóknun Seðlabanka Íslands til Ríkisendurskoðunar vegna endurskoðunar bankans á árinu 2006 nam 1,5 m.kr.

Þóknun endurskoðanda

11. Á síðastliðnum fimm árum hefur eigið fé bankans breyst eins og eftirfarandi tafla sýnir (tölur í m.kr.):

Sundurliðun á eigin fé og þróun á afkomu bankans

	2006	2005	2004	2003	2002
Eigið fé í ársbyrjun (án endurmats)	31.379	34.198	40.217	40.254	34.327
Eiginfjáframlag					4.500
Hagnaður (tap) án framl. og gengism.	48	(186)	487	1.898	4.696
Framlag í ríkissjóð	(16)				(714)
Gengismunur ársins	11.825	(2.633)	(6.506)	(1.935)	(2.555)
Eigið fé í árslok (án endurmats)	43.236	31.379	34.198	40.217	40.254
Endurmat eigna	4.991	4.991			
Eigið fé í árslok	48.227	36.370	34.198	40.217	40.254
<i>Stöðutölur/hlutföll í lok ára, ma.kr.</i>					
Heildareignir	321,8	162,3	106,6	87,3	116,7
Eigið fé (án endurmats eigna)	43,2	31,4	34,2	40,2	40,3
Innlend útlán og verðbr.eign lánakerfisins	4.298,2	3.234,8	2.658,1	2.208,3	1.981,9
Eigið fé/heildareignir bankans	13,4%	19,3%	32,1%	46,0%	34,5%
Eigið fé /innlend útlán og verðbr.eign lának.	1,0%	1,0%	1,3%	1,8%	2,0%

12. Seðlabanki Íslands er skuldbundinn að greiða 750 hluti til Alþjóðagreiðslubankans verði eftir því kallað en nafnverð hvers hlutar er 5.000 SDR. Sú fjárhæð nemur 404 m.kr.

Ábyrgðarskuldbindingar og eignir utan efnahags

Aðild Seðlabanka Íslands að Reiknistofu bankanna er ekki eignfærð í ársreikningi. Að formi til er um að ræða sameiginlegan rekstur á vegum allra banka og sparisjóða landsins samkvæmt samningi þar um. Í samstarfssamningi kemur fram að Seðlabanki Íslands hafi lagt til fimmtung stofnframlags Reiknistofu bankanna. Bókfært eigið fé Reiknistofu bankanna var 1,5 ma.kr. í árslok 2006.

Seðlabanki Íslands hafði í árslok 2006 umsaminn aðgang að lána-fyrirgreiðslu erlendra fjármálastofnana að upphæð USD 275 m., sem svarar til 19,7 ma.kr.

Hreinar vaxtatekjur

13. Hreinar vaxtatekjur námu 1,9 ma.kr. á árinu 2006 samanborið við 1 ma.kr. árið á undan. Hækkunin skýrist aðallega af hækkun vaxta af erlendum liðum. Hreinar vaxtatekjur greinast þannig í þús. kr.:

	2006	2005
<i>Innlendir liðir</i>		
Vextir af viðskiptum við lánast.....	9.432.339	1.927.219
Ávöxtun innlendra verðbréfa.....	207.586	94.750
Vextir af innstæðum ríkissjóðs og ríkisstofnana.....	(10.666.608)	(3.023.001)
	<u>(1.026.683)</u>	<u>(1.001.032)</u>
<i>Erlendir liðir</i>		
Vextir af gulli.....	13.688	10.627
Vextir af erlendum bankainnstæðum....	745.520	471.205
Vextir af erlendum verðbréfum.....	2.196.185	1.557.761
	<u>2.955.393</u>	<u>2.039.593</u>
Hreinar vaxtatekjur	<u>1.928.710</u>	<u>1.038.561</u>

Gengisendurmat

14. Gengishagnaður ársins nam 11,8 ma.kr. en á árinu 2005 nam gengistap 2,6 ma.kr. Gengisendurmatið er reiknað af eftirfarandi efnahagsliðum (tölur í þús. kr.):

	2006	2005
Gull.....	320.922	57.242
Alþjóðagjaldeyrissjóðurinn (IMF).....	38.812	(10.381)
Erlendar bankainnstæður.....	6.522.344	(1.404.866)
Erlend verðbréf.....	11.594.613	(1.848.846)
Erlendar skammtímaskuldir.....	(148.188)	21.635
Innlendir gjaldeyrisreikningar.....	(6.503.481)	552.595
Gengismunur alls	<u>11.825.022</u>	<u>(2.632.621)</u>

Laun og launatengd gjöld

15. Í árslok 2006 voru starfsmenn Seðlabanka Íslands 111 að tölu, 61 karl og 50 konur, og er það fimm færri en í árslok 2005. Starfsgildi voru 101,8 en 3 starfsmenn eru í hlutastarfi eða í 2,2 starfsgildum og af 14 störfum við sameiginlegt mótuneyti, öryggis- og húsvörslu eru 7 vegna hlutdeildar Reiknistofu bankanna. Meðaltal ársverka var 112,6 talsins á árinu 2006 og er það 3,3 færri en árið á undan. Launakostnaður greinist þannig í þús. kr.:

	2006	2005
Laun.....	686.802	646.257
Launatengd gjöld.....	138.257	129.380
Framlag til lífeyrisskuldbindinga.....	65.199	37.371
	<u>890.258</u>	<u>813.008</u>
Aukaframlag til lífeyrissjóðs bankamanna	385.662	0
	<u>1.275.920</u>	<u>813.008</u>

Á árinu 2006 náðist samkomulag á milli Lífeyrissjóðs bankamanna og aðildarfyrirtækja hans um lokauppgjör vegna skuldbindinga sjóðsins. Seðlabankinn átti aðild að samkomulaginu og greiddi samkvæmt því 385,7 m.kr. til sjóðsins. Í samkomulaginu felst að ekki verður um frekari greiðslur aðildarfyrirtækjanna að ræða vegna skuldbindinga sjóðsins til greiðslu lífeyris.

VIÐAUKAR

Fréttir Seðlabanka Íslands á árinu 2006

Nr.	1	9. janúar	Efnahagsreikningur Seðlabanka Íslands í lok desember 2005
-	2	23. janúar	Vaxtaákvörðun bankastjórnar Seðlabanka Íslands fimmtudaginn 26. janúar 2006
-	3	26. janúar	Seðlabanki Íslands hækkar stýrivexti
-	4	26. janúar	Seðlabanki Íslands hækkar vexti um 0,25 prósentur
-	5	6. febrúar	Efnahagsreikningur Seðlabanka Íslands í lok janúar 2006
-	6	21. febrúar	Matsfyrirtækið Fitch breytir horfum á láns hæfismati ríkissjóðs úr stöðugum í neikvæðar vegna vaxandi þjóðhagslegs ójafnvægis
-	7	6. mars	Efnahagsreikningur Seðlabanka Íslands í lok febrúar 2006
-	8	7. mars	Greiðslujöfnuður við útlönd á fjórða ársfjórðungi og erlend staða þjóðarbúsins í árslok 2005
-	9	16. mars	Matsfyrirtækið Standard & Poor's staðfestir óbreytt láns hæfismat íslenska ríkisins og óbreyttar horfur
-	10	16. mars	Tekjur af varnarliðinu
-	11	30. mars	Seðlabanki Íslands hækkar vexti
-	12	4. apríl	Moody's segir að ekki steðji hætta að greiðsluhæfi og lausafjárstöðu Íslands
-	13	6. apríl	Efnahagsreikningur Seðlabanka Íslands í lok mars 2006
-	14	7. apríl	Nýr formaður bankaráðs Seðlabanka Íslands
-	15	25. apríl	<i>Fjármálastöðugleiki 2006</i>
-	16	5. maí	Efnahagsreikningur Seðlabanka Íslands í lok apríl 2006
-	17	15. maí	Álit sendinefndar Alþjóðagjaldeyrissjóðsins 2006
-	18	18. maí	Seðlabanki Íslands hækkar vexti
-	19	18. maí	Seðlabanki Íslands hækkar vexti
-	20	31. maí	Innköllun seðla
-	21	5. júní	Standard & Poor's breytir horfum um láns hæfismat ríkissjóðs í neikvæðar vegna hættu á harðri lendingu, láns hæfiseinkunnir óbreyttar
-	22	6. júní	Greiðslujöfnuður við útlönd og erlend staða þjóðarbúsins á fyrsta ársfjórðungi 2006
-	23	7. júní	Efnahagsreikningur Seðlabanka Íslands í lok maí 2006
-	24	29. júní	Ingimundur Friðriksson skipaður bankastjóri í Seðlabanka Íslands
-	25	6. júlí	Seðlabanki Íslands hækkar vexti
-	26	6. júlí	Efnahagsreikningur Seðlabanka Íslands í lok júní 2006
-	27	3. ágúst	Fréttatilkynning Moody's vegna útkomu ársskýrslu um Ísland
-	28	4. ágúst	Efnahagsreikningur Seðlabanka Íslands í lok júlí 2006
-	29	8. ágúst	Skýrsla Alþjóðagjaldeyrissjóðsins um íslensk efnahagsmál
-	30	16. ágúst	Seðlabanki Íslands hækkar vexti
-	31	16. ágúst	Seðlabanki Íslands hækkar vexti
-	32	17. ágúst	Myntsafn Seðlabanka og Þjóðminjasafns opið á laugardag í tilefni af menningarnótt
-	33	5. september	Greiðslujöfnuður við útlönd og erlend staða þjóðarbúsins á fyrri helmingi ársins 2006
-	34	6. september	Skipulagsbreyting í Seðlabanka Íslands
-	35	6. september	Efnahagsreikningur Seðlabanka Íslands í lok ágúst 2006
-	36	14. september	Seðlabanki Íslands hækkar vexti
-	37	14. september	Seðlabanki Íslands hækkar vexti
-	38	23. október	Stefán Svavarsson nýr aðalendurskoðandi Seðlabanka Íslands
-	39	2. nóvember	Óbreyttir stýrivextir Seðlabanka Íslands
-	40	3. nóvember	Lántaka til styrkingar gjaldeyrisforða
-	41	9. nóvember	Fitch Ratings staðfestir láns hæfiseinkunnir ríkissjóðs Íslands AA-/AAA; horfur áfram neikvæðar
-	42	22. nóvember	Skuldabréfaútboð á Evrópumarkaði
-	43	30. nóvember	Nýjar gengisvísitölur

Nr. 44	1. desember	Viðmiðunargengi erlendra gjaldmiðla
- 45	5. desember	Greiðslujöfnuður við útlönd og erlend staða þjóðarbúsins á þriðja ársfjórðungi 2006
- 46	21. desember	Seðlabanki Íslands hækkar vexti
- 47	21. desember	Seðlabanki Íslands hækkar vexti
- 48	22. desember	Lánshæfiseinkunnir ríkissjóðs Íslands fyrir erlendar skuldbindingar lækkaðar í A+/A-1 og skuldbindingar í íslenskum krónum í AA/A-1+ vegna ójafnvægis á milli peningamála og ríkisfjármála. Horfur stöðugar

Ritaskrá Seðlabanka Íslands fyrir árið 2006

Rit á íslensku:

Ársskýrsla 2005

Fjármálatíðindi 2006

Fjármálastöðugleiki 2006

Peningamál 2006, þrjú hefti

Netútgáfa: Hagvísar Seðlabanka Íslands, ellefu hefti

Rit á ensku:

Annual report 2005

Monetary Bulletin 2006, þrjú hefti

Financial Stability 2006

The Economy of Iceland 2006

Central Bank of Iceland Working Papers No. 29: The residential housing market in Iceland: Analysing the effects of the recent mortgage market restructuring eftir Lúðvík Elíasson og Þórarin G. Pétursson.

Central Bank of Iceland Working Papers No. 30: Simple efficient policy rules and inflation control in Iceland eftir Ben Hunt.

Central Bank of Iceland Working Papers No. 31: The New Keynesian Phillips Curve: In Search of Improvements and Adaptation to the Open Economy eftir Þorvarð Tjörva Ólafsson.

Central Bank of Iceland Working Papers No. 32: QMM. A Quarterly Macroeconomic Model of the Icelandic Economy eftir Ásgeir Daníelsson, Lúðvík Elíasson, Magnús F. Guðmundsson, Björn A. Hauksson, Ragnhildi Jónsdóttur, Þorvarð Tjörva Ólafsson og Þórarin G. Pétursson.

Economic Indicators, ellefu hefti

Öll þessi rit eru aðgengileg á vef bankans.

TÖFLUR

Efnisyfirlit töfluviðauka

59	Tafla 1	Yfirlit
60	Tafla 2	Opinber gengisvísitala og vísitölur meðalgengis og raungengis krónunnar
60	Tafla 3	Sala ríkisverðbréfa
61	Tafla 4	Skipting seðla og myntar eftir stærðum í árslok
61	Tafla 5	Úr reikningum Seðlabankans
62	Tafla 6	Úr reikningum innlánsstofnana
63	Tafla 7	Úr reikningum bankakerfisins
63	Tafla 8	Bindiskylduhlutföll (%)
64	Tafla 9	Helstu vextir sem birtir hafa verið samkvæmt 2. mgr. 10. gr. og bráðabirgðaaákvæði III laga nr. 38/2001 um vexti og verðtryggingu
64	Tafla 10	Dæmi um árlega ávöxtun nokkurra útlána innlánsstofnana og dráttarvextir (% á ári)
65	Tafla 11	Almennir inn- og útlánsvextir við Seðlabanka Íslands í % á ári
66	Tafla 12	Efnahagsreikningur Seðlabankans

Tafla 1 Yfirlit

<i>Þjóðhagsstærðir</i>		1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Verg landsframleiðsla ¹	%-breyting frá fyrra ári	5,8	4,0	4,4	3,6	-0,3	2,7	7,7	7,5	4,0
Þjóðarútgjöld ¹	%-breyting frá fyrra ári	13,3	4,2	6,0	-2,4	-2,8	6,1	9,9	15,8	6,2
Útflutningur ¹	%-breyting frá fyrra ári	2,5	3,9	4,3	7,4	3,8	1,6	8,4	7,1	-2,9
Innflutningur ¹	%-breyting frá fyrra ári	23,4	4,4	8,6	-9,1	-2,6	10,8	14,4	28,9	4,6
Viðskiptajöfnuður ¹	% af VLF	-6,8	-6,8	-10,2	-4,4	1,6	-4,8	-9,9	-16,1	-20,8
Viðskiptakjör ¹	%-breyting frá fyrra ári	5,2	-0,7	-2,4	0,3	0,6	-4,1	-1,3	0,5	0,8
Hrein skuldastaða við útlönd	% af VLF	58,2	68,4	90,2	98,5	98,4	95,8	125,9	158,6	186,2
Atvinna (unnin mannár) ¹	%-breyting frá fyrra ári	3,4	2,7	2,2	1,6	2,2	0,8	0,9	3,0	5,0
Atvinnuleysi	% af vinnuafli	2,8	1,9	1,3	1,4	2,5	3,4	3,1	2,1	1,3
<i>Verðlags- og launaþróun</i>	<i>%-breytingar</i>									
Vísitala neysluverðs	frá fyrra ári	1,7	3,4	5,0	6,7	4,8	2,2	3,1	4,0	6,8
Launavísitala Hagstofu	frá fyrra ári	9,4	6,8	6,6	8,8	7,2	5,6	4,7	6,8	9,5
Kaupmáttur launa m.v. neysluverð	frá fyrra ári	7,6	3,3	1,6	2,0	2,3	3,4	1,6	2,6	4,4
<i>Eignaverð</i>	<i>%-breytingar</i>									
Fasteignaverð	4. ársfj. / 4. ársfj.	7,8	22,2	13,3	3,1	7,5	9,1	23,3	31,0	5,0
Hlutabréfaverð	yfir ár	9,8	47,4	-19,3	-11,2	16,7	56,4	58,9	64,7	15,8
<i>Peningamagn og útlán</i>	<i>%-breytingar</i>									
M1 með vöxtum	yfir ár	20,2	19,3	4,4	-2,3	23,8	22,6	30,1	23,5	22,5
M3 með vöxtum	yfir ár	15,1	17,1	11,2	14,9	15,3	17,5	15,0	23,2	19,4
Útlán og markaðsverðbréf lánakerfis	yfir ár	15,1	17,3	17,2	19,2	3,2	11,4	20,0	31,0	33,4
Innlend útlán innlánsstofnana	yfir ár	30,3	23,0	50,0	12,6	0,8	14,8	39,5	37,0	40,0
<i>Gengisþróun og raungengi</i>	<i>%-breyt.</i>									
Meðalgengisvísitala krónunnar	frá fyrra ári	-1,6	-0,2	0,1	20,1	-3,0	-6,0	-2,0	-10,3	11,7
Gengi krónu gagnvart Bandaríkjadal	frá fyrra ári	-0,2	-1,8	-8,2	-19,3	6,8	19,2	9,5	11,6	-9,9
Gengi krónu gagnvart evru (eku fyrir 1999)	frá fyrra ári	0,4	0,0	6,3	-17,0	1,5	-0,6	-0,5	11,5	-10,9
Raungengi krónu m.v. neysluverðlag	frá fyrra ári	1,8	2,6	3,9	-12,7	5,1	4,7	2,2	13,5	-6,4
Raungengi krónunnar m.v. laun	frá fyrra ári	3,4	4,9	3,3	-12,9	5,2	5,8	-2,5	12,0	0,0
<i>Seðlabankavextir</i>										
Viðskiptareikningar banka og sparisjóða	% á ári	3,0	3,8	5,9	6,8	5,5	2,9	3,7	7,7	9,0
Lán gegn veði	% á ári	7,3	8,3	10,4	10,9	8,4	5,4	6,1	9,4	10,5
Daglán	% á ári	8,5	9,3	11,5	12,3	10,7	7,8	8,3	11,0	12,0
<i>Ávöxtun í viðskiptum í Kauphöll Íslands</i>										
ICEX-5Y-I	% á ári	4,6
ICEX-3M-NI	% á ári	12,1
ICEX-5Y-NI	% á ári	8,5
Ríkisbréf (5+)	% á ári	7,7	8,4	11,1	9,6	7,8	7,6	7,6	7,6	9,3
<i>Bankavextir</i>										
Meðalvextir óverðtryggðra skuldabréfalána	% á ári	12,8	13,6	16,7	18,0	15,4	12,0	12,2	14,8	17,1
Meðalvextir verðtryggðra skuldabréfalána	% á ári	8,8	8,6	9,5	10,2	10,1	9,1	8,0	7,2	6,9
Meðalávöxtun nýrra almennra útlána ²	% á ári	13,5	14,2	17,5
Dráttarvextir ³	% á ári	16,5	17,3	21,9	23,7	21,3	17,3	17,3	20,3	22,5
<i>Erlendur samanburður</i>										
Hagvöxtur í löndum OECD	% á ári	2,7	3,3	4,0	1,2	1,6	2,0	3,2	2,7	3,2
Verðbólga í löndum OECD	% milli ára	3,9	3,3	4,0	3,5	2,5	2,5	2,4	2,6	2,6
<i>Fjármál hins opinbera⁴</i>										
Tekjuafgangur ríkissjóðs	% af VLF	1,1	2,5	2,5	0,6	-0,6	-1,7	1,3	5,6	4,9
Hreinn lánsfjárafgangur ríkissjóðs	% af VLF	-0,9	2,2	0,3	-2,8	-1,3	1,6	2,6	8,5	-2,3
Útgjöld hins opinbera	% af VLF	41,0	42,1	41,9	42,8	44,3	46,4	45,4	43,2	42,8
Tekjuafgangur hins opinbera	% af VLF	0,5	2,3	2,4	0,2	-0,8	-2,1	0,5	5,5	4,2
Vergar skuldir hins opinbera	% af VLF	47,7	43,0	39,1	44,4	43,4	40,2	35,9	26,6	34,0
Hreinar skuldir hins opinbera	% af VLF	30,7	23,7	21,9	24,9	23,8	23,6	22,9	11,1	11,1
Heildartekjur hins opinbera	% af VLF	41,5	44,4	44,3	43,0	43,6	44,3	45,9	48,7	47,0

1. Spá Seðlabankans fyrir árið 2006 (nóvember 2006). 2. Sbr. 10. gr. vaxtalaga nr. 25/1987. 3. Sbr. 10. gr. vaxtalaga nr. 25/1987 og (frá júlí 2001) 10. gr. laga nr. 38/2001. 4. Fyrir árið 2006 er stuðst við áætlun fjármálaráðuneytisins í janúar 2007 nema að því er varðar hreinan lánsfjárafgang, sem er áætlaður út frá greiðsluútkomu.

Heimildir: Fasteignamat ríkisins, fjármálaráðuneytið, Hagstofa Íslands, Kauphöll Íslands, OECD, Vinnuálagstofnun, Seðlabanki Íslands.

Tafla 2 Opinber gengisvísitala og vísitölur meðalgengis og raungengis krónunnar

	Opinber gengisvísitala ¹ 31. des. 1991 = 100	Vísitölur meðalgengis ² 31. des. 1994 = 100			Raungengi krónunnar ³ 2000 = 100			
		Meðaltal	Innfl. - vog	Útfl. - vog	Hlutfallslegt verðlag		Hlutfallslegur launakostnaður	
			Vísitala	%-breyt. ⁴	Vísitala	%-breyt. ⁴		
1996	116,2	99,0	100,0	98,1	91,3	0,27	87,8	1,0
1997	114,7	97,7	98,3	97,2	92,2	0,97	89,2	1,6
1998	112,8	96,2	96,7	95,7	93,8	1,76	92,2	3,4
1999	112,6	96,0	96,5	95,6	96,3	2,60	96,8	4,9
2000	112,7	96,1	96,3	95,7	100,0	3,90	100,0	3,3
2001	135,4	115,4	115,1	115,3	87,3	-12,68	87,1	-12,9
2002	131,4	112,0	111,7	112,0	91,7	5,06	91,7	5,2
2003	123,5	105,3	104,8	105,4	96,0	4,66	97,0	5,8
2004	121,0	103,1	102,4	103,5	98,1	2,20	94,5	-2,5
2005	108,6	92,6	91,9	93,0	111,4	13,50	105,9	12,0
2006	121,3	103,4	102,6	104,0	104,2	-6,42	106,0	0,0

1. Vísitalan sýnir meðalgengi erlendra gjaldmiðla gagnvart íslenskrí krónu á hverju tímabili. Frá 6. september 1995 er gengisskráningargogin miðuð við viðskiptavog en hún er byggð á vöru- og þjónustuviðskiptum við helstu viðskiptalönd. Áður var vogin samsett af ECU (76%), USD (18%) og JPY (6%). 2. Vísitalan sýnir meðalgengi erlendra gjaldmiðla gagnvart íslenskrí krónu á hverju tímabili, miðað við viðskiptavog frá og með 1995 en áður vöruskiptavog. 3. Byggt á ársfjórðungslegum gögnum um verðlag neysluvöru, laun og framleiðslu í helstu viðskiptalöndum Íslands. 4. Breyting frá fyrra ári.

Tafla 3 Sala ríkisverðbréfa¹

M.kr.	Spariskírteini			Ríkisvixlar, nettó	Ríkisbréf, nettó	Samtals
	Sala	Innlausn	Nettó			
1988	4.867	3.413	1.454	-219	-	1.235
1989	5.049	4.170	879	5.171	-	6.050
1990	8.275	1.825	6.450	2.166	75	8.691
1991	5.584	4.433	1.151	298	1.158	2.607
1992	3.661	1.495	2.166	4.645	1.244	8.055
1993	8.200	3.706	4.494	742	3.444	8.680
1994	9.447	6.189	3.258	894	-355	3.797
1995	9.252	9.859	-607	830	1.004	1.227
1996	20.051	27.410	-7.359	391	3.772	-3.197
1997	18.454	15.449	3.005	-7.294	2.932	-1.357
1998	8.957	16.855	-7.898	2.912	-6.320	-11.306
1999	2.975	12.302	-9.327	-5.310	-6.231	-20.868
2000	3.531	13.299	-9.768	-3.928	1.015	-12.681
2001	146	5.690	-5.544	6.033	11.285	11.774
2002	0	18.546	-18.546	1	12.790	-5.755
2003	0	9.453	-9.453	8.500	8.202	7.249
2004	0	11.100	-11.100	-6.000	13.010	-4.090
2005	0	21.963	-21.963	-500	10.099	-12.364
2006	0	15.173	-15.173	-7.750	21.866	-1.057

1. Sala og innlausn spariskírteina eru með áföllnum verðbótum og vöxtum, en ríkisvixlar og ríkisbréf, nettó, eru á nafnvirði.

Tafla 4 Skipting seðla og myntar eftir stærðum í árslok

	2002		2003		2004		2005		2006	
	Þús. kr.	%	Þús. kr.	%	Þús. kr.	%	Þús. kr.	%	Þús. kr.	%
<i>Seðlastærð:</i>										
5.000 kr.	5.400.000	65,8	6.105.500	66,9	6.755.000	67,1	7.932.500	69,3	8.787.500	69,5
2.000 kr.	231.000	2,8	233.000	2,6	277.000	2,7	279.000	2,4	350.000	2,8
1.000 kr.	1.778.500	21,7	1.928.500	21,1	2.113.500	21,0	2.264.000	19,8	2.475.000	19,6
500 kr.	681.750	8,3	735.500	8,1	810.000	8,0	846.750	7,4	905.000	7,2
100 kr.	96.450	1,2	95.800	1,1	95.600	0,9	95.700	0,8	95.550	0,8
50 kr.	11.500	0,1	11.475	0,1	11.625	0,1	11.800	0,1	11.825	0,1
10 kr.	11.015	0,1	11.010	0,1	11.055	0,1	11.055	0,1	11.050	0,1
Samtals	8.210.215	100,0	9.120.785	100,0	10.073.780	100,0	11.440.805	100,0	12.635.925	100,0
<i>Myntstærð:</i>										
100 kr.	691.000	50,1	747.100	51,4	799.300	51,3	924.500	52,5	1.006.180	53,6
50 kr.	308.090	22,3	322.040	22,2	353.440	22,7	388.740	22,1	392.590	20,9
10 kr.	236.660	17,2	245.750	16,9	261.330	16,8	292.130	16,6	314.080	16,7
5 kr.	66.725	4,8	68.780	4,7	72.240	4,6	78.240	4,4	82.480	4,4
1 kr.	66.907	4,9	69.101	4,8	72.218	4,6	77.494	4,4	81.247	4,3
50 aurar	5.160	0,4
10 aurar	4.173	0,3
5 aurar	644	0,0
Samtals	1.379.358	100,0	1.452.770	100,0	1.558.528	100,0	1.761.104	100,0	1.876.576	100,0

Tafla 5 Úr reikningum Seðlabankans¹

<i>Staða í árslok í millj. kr.</i>	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Erlendar eignir, nettó	18.736	21.844	20.879	58.150	65.567	67.356	167.975
Innlendir liðir, nettó ²	13.680	5.972	11.747	-36.450	-27.009	-19.904	-108.457
Kröfur á ríkissjóð og ríkisstofnanir, nettó	-12.119	-31.099	-20.851	-22.185	-17.782	-75.916	-211.036
Kröfur á aðrar fjármálastofnanir	13.074	22.774	8.227	4.193	8.993	11.902	28.547
Kröfur á innlánsstofnanir	38.978	54.053	69.141	24.038	31.771	77.772	119.863
Aðrar kröfur	156	105	65	87	84	189	499
Innstæður annarra fjármálastofnana	-1.504	-2.126	-1.334	-33	-13.681	-145	-131
Ýmsar eignir, nettó	-24.903	-37.735	-43.500	-42.549	-36.394	-33.706	-46.199
Grunnfé	32.416	27.817	32.626	21.700	38.558	47.452	59.518
Sjóður og innstæður innlánsstofnana	25.264	20.410	24.960	13.311	29.415	36.952	48.047
Bindireikningar ³	21.249	17.678	21.874	3.830	0	0	0
Innstæðubríf	0	0	0	4.501	4.404	2.294	1.777
Sjóður og aðrar innstæður	4.015	2.732	3.087	4.980	25.012	34.658	46.269
Seðlar og mynt í umferð	7.152	7.406	7.666	8.390	9.143	10.500	11.471

1. Sjá nánari sundurliðun í töflu 12. 2. Innstæður eru merktar með mínusmerki. 3. Ekki eru notaðir lengur sérstakir bindireikningar heldur eingöngu viðskiptareikningar lánastofnana.
 Skýring: Sjá nánar á vefsíðu Seðlabanka Íslands, www.sedlabanki.is, undir tenglinum Hagtölur.

Tafla 6 Úr reikningum innlánsstofnana¹

Staða í árslok í m.kr.	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006 ²
<i>Eignir:</i>							
Seðlabankaliðir, nettó	-13.125	-33.493	-44.017	-10.769	-2.409	-40.860	-73.177
Kröfur á innlendar lánastofnanir	67.184	80.324	81.977	59.508	89.757	105.362	196.396
Innlend útlán og markaðsverðbréf	686.703	790.772	858.957	1.053.063	1.427.851	2.201.863	2.884.661
Innlend útlán	600.169	675.925	694.524	805.376	1.123.510	1.701.806	2.335.031
Ríkisvixlar	1.635	10.591	7.066	14.849	2.440	5.248	2.770
Markaðsskuldabréf	63.668	71.108	113.963	157.679	191.875	252.741	265.015
Hlutabréf	20.557	32.747	43.266	58.717	91.287	223.158	253.464
Eignarleigusamningar	674	401	139	16.442	18.739	18.909	28.380
Eign í tengdum félögum	5.892	5.185	10.436	38.182	44.731	68.000	76.303
Hlutdeildarfyrirtæki	8.190	11.577	16.217	8.655	11.159	28.892	16.291
Erlendar eignir, alls	27.383	69.397	129.089	307.745	632.904	1.488.252	3.028.581
Erlend útlán og markaðsverðbréf	5.323	33.931	59.325	132.842	237.430	723.831	1.281.237
Útlán til erlendra aðila	0	28.393	46.296	113.267	190.455	500.953	812.817
Markaðsskuldabréf	2.277	1.408	2.334	3.178	4.554	71.165	227.319
Hlutabréf	3.046	4.131	10.695	16.397	42.421	151.713	239.114
Eign í tengdum félögum	1.603	5.501	5.740	24.246	117.499	205.186	329.305
Aðrar erlendar eignir	20.458	29.965	64.023	150.656	277.974	559.235	1.418.040
Samtals	782.227	923.762	1.052.659	1.456.384	2.203.993	3.851.509	6.129.057
<i>Skuldir:</i>							
Innstæður innlendra aðila	291.384	335.497	387.562	456.104	524.689	647.002	726.903
Innlend verðbréfaútgáfa	71.704	49.711	72.800	76.372	95.689	146.243	243.074
Aðrar innlendar lántökur	23.514	23.270	19.656	36.446	72.359	130.997	188.684
p.a. frá lánastofnunum	10.428	16.354	13.500	26.164	42.448	43.837	107.766
p.a. frá líbúðalánasjóði	0	0	0	0	26.948	82.944	77.855
Erlendar skuldir	320.032	403.144	428.266	716.458	1.140.435	2.240.000	3.873.291
Innstæður erl. aðila	0	0	0	18.839	14.501	52.069	364.379
Verðbréfaútgáfa erlendis	93.012	195.423	196.611	478.829	896.934	1.842.123	2.814.959
Löng erlend lán	170.820	173.023	131.474	104.448	86.194	66.843	303.881
Stutt erlend lán	56.200	34.699	100.181	114.340	142.806	278.965	390.073
Eigið fé og víkjandi lán	70.018	96.159	116.685	157.014	339.081	586.673	955.905
p.a. víkjandi lán, innlend	16.081	17.761	24.457	24.304	25.080	30.392	29.100
p.a. víkjandi lán, erlend	3.696	14.367	11.749	20.641	71.980	151.125	360.588
Annað, nettó	-849	11.708	26.678	19.672	36.016	102.603	143.254

1. Kaupþing fékk leyfi til rekstrar viðskiptabanka 11. janúar 2002 og sameinaðist Búnaðarbanka 1. maí 2003. Glitnir sameinaðist Íslandsbanka 1. maí 2003. 2. Bráðabirgðatölur.

Skýring: Sjá nánar á vefsíðu Seðlabanka Íslands, www.sedlabanki.is, undir tenglinum Hagtölur.

Tafla 7 Úr reikningum bankakerfisins¹

Staða í árslok í m.kr.	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006 ²
Erlendar eignir, nettó	-275.515	-317.404	-295.953	-350.645	-441.376	-684.319	-686.404
Erlend útlán og markaðsverðbréf	5.323	33.931	59.239	132.762	237.430	723.831	1.284.133
Aðrar erlendar eignir	39.194	51.809	73.074	233.050	461.629	831.781	1.915.338
Erlend verðbréfaútgáfa	-93.012	-195.423	-196.611	-478.829	-896.934	-1.842.123	-2.814.959
Aðrar erlendar skuldir	-227.020	-207.721	-231.655	-237.629	-243.501	-397.808	-1.070.916
Innlend útlán og markaðsverðbréf	667.256	749.805	803.219	976.520	1.327.859	1.914.880	2.523.616
Ríkissjóður og ríkisstofnanir	5.443	-2.291	12.976	14.452	-1.779	-52.286	-183.410
Sveitarfélög og -stofnanir	16.225	18.070	19.194	13.762	13.504	10.788	12.327
Fjármálastofnanir, aðrar en bankar	73.182	81.969	89.709	150.567	192.026	208.125	274.438
Fyrirtæki	408.066	472.031	486.905	592.653	808.165	1.191.840	1.704.921
Heimili	164.340	180.025	194.435	187.886	305.840	544.418	707.531
Óflokkað	0	0	0	17.199	10.103	11.995	7.808
Aðrar fjármálastofnanir (innstæður = -)	-1.504	-2.126	-1.334	-33	-13.681	-145	-131
Annað, nettó	509	-18.642	-20.916	-48.775	-198.284	-295.964	-600.129
Peningamagn, sparifé og innlend verðbréfaútgáfa (M4)	370.239	392.614	468.028	540.687	629.521	803.744	1.037.733
Innlend verðbréfaútgáfa	71.704	49.711	72.800	76.372	95.689	146.243	252.498
Peningamagn og sparifé (M3)	298.536	342.904	395.228	464.315	533.832	657.502	785.236
Bundin innlán	166.864	196.723	235.482	275.184	291.753	353.501	423.085
Peningamagn og almennt sparifé (M2)	131.672	146.180	159.746	189.131	242.079	304.001	362.151
Almennt sparifé	59.125	75.311	71.990	81.545	102.125	131.216	150.497
Peningamagn (M1)	72.546	70.869	87.755	107.586	139.953	172.785	211.654
Veltiinnlán	0	0	0	99.197	130.811	162.285	200.076
Seðlar og mynt í umferð	7.152	7.406	7.666	8.389	9.142	10.500	11.472
Aðrar innlendar lántökur	23.514	23.270	19.656	36.446	72.359	130.997	199.480

1. Í september 2003 var tekin upp sjálfvirk lánaflökkun skv. ÍSAT95-staðli og hafði það í för með sér breytingar á flokkun útlána eftir geirum. 2. Bráðabirgðatölur. Skýring: Sjá nánar á vefsíðu Seðlabanka Íslands, www.sedlabanki.is, undir tenglinum Hagtölur.

Tafla 8 Bindiskylduhlutföll (%)¹

Gildistími frá:	Bindiskylduhlutfall	Gildistími frá:	Bindiskylduhlutfall
1. júní 1979	28,0	1. janúar 1992	7,0
17. apríl 1985	18,0	1. nóvember 1992	6,0
1. mars 1987	13,0	1. desember 1992	5,0
1. ágúst 1988	12,0	1. nóvember 1993	4,0 (2,5) ²
1. mars 1989	11,0	21. maí 1998	4,0 (1,5) ²
1. maí 1990	10,0	21. mars 2003	3,0 (1,0) ²
1. júní 1990	7,0	21. desember 2003	2,0 (0,0) ³
31. október 1991	6,0		

1. Bindiskylda sem hlutfall af heildarinnstæðum frá og með 1. júní 1979, af innlendu ráðstöfunarfé frá og með 1. mars 1989 og af öllu ráðstöfunarfé frá og með 21. maí 1998. 2. Innan sviga er bindiskylduhlutfall bundinna innstæðna og verðbréfa. 3. Innan sviga er bindiskylduhlutfall innstæðna og verðbréfaútgáfu með upphaflegan eftirstöðvatíma lengri en 2 ár, svo og verðbréfa sem sett eru að veði í viðskiptum við Seðlabanka Íslands (áður endurhverf viðskipti).

Tafla 9 Helstu vextir sem birtir hafa verið samkvæmt 2. mgr. 10. gr. og bráðabirgðaákvæði III laga nr. 38/2001 um vexti og verðtryggingu

	Almennir vextir lána, vextir af skaðabótakröfum og dráttarvextir í % á ári											
	Almennir vextir óverðtr. lána	Almennir vextir verðtr. lána	Vextir af skaða- bótakr.	Dráttarvextir af peningakröfum í								
				ISK	USD	GBP	DKK	NOK	SEK	CHF	JPY	EUR
1. janúar 2006	12,5	4,15	8,3	21,5	7,5	7,5	5,5	5,5	5,5	5,0	5,0	5,5
1. febrúar	12,5	4,15	8,3	21,5	7,5	7,5	5,5	5,5	5,5	5,0	5,0	5,5
1. mars	12,5	4,15	8,3	21,5	7,5	7,5	5,5	5,5	5,5	5,0	5,0	5,5
1. apríl	12,5	4,30	8,3	21,5	7,5	7,5	5,5	5,5	5,5	5,0	5,0	5,5
1. maí	13,0	4,60	8,7	21,5	8,0	7,5	6,0	6,0	5,5	5,0	5,0	5,5
1. júní ¹	14,0	4,60	9,3	21,5	8,0	7,5	6,0	6,0	5,5	5,0	5,0	5,5
1. júlí	14,0	4,60	9,3	23,5	8,0	7,5	6,0	6,0	5,5	5,0	5,0	5,5
1. ágúst	14,5	4,85	9,7	23,5	8,0	7,5	6,0	6,0	5,5	5,0	5,0	5,5
1. september	15,0	4,85	10,0	23,5	8,0	7,5	6,0	6,0	5,5	5,0	5,0	5,5
1. október	15,5	4,85	10,3	23,5	8,0	7,5	6,0	6,0	5,5	5,0	5,0	5,5
1. nóvember	15,5	4,85	10,3	23,5	8,0	7,5	6,0	6,0	5,5	5,0	5,0	5,5
1. desember	15,5	4,85	10,3	23,5	8,0	7,5	6,0	6,0	5,5	5,0	5,0	5,5
Meðaltal 2005	11,0	4,15	7,4	20,3	6,2	7,9	5,5	5,5	5,5	5,0	5,0	5,5
Meðaltal 2006	13,9	4,6	9,3	22,5	7,8	7,5	5,8	5,8	5,5	5,0	5,0	5,5

1. Dráttarvextir af peningakröfum í erlendri mynt sem tóku gildi 1. júní 2006 skv. tilkynningu um dráttarvexti og vexti af peningakröfum nr. 5/2006 gilda óbreyttir þangað til að annað verður ákveðið.

Tafla 10 Dæmi um árlega ávöxtun nokkurra útlána innlánsstofnana og dráttarvextir (% á ári)

	Almenn óverðtryggð skuldabréf ¹		Ný (löng) verðtryggð lán ²		Dráttarvextir		Breyting lánskjara- vísitölu ³
	Nafn- ávöxtun	Raun- ávöxtun	Nafn- ávöxtun	Raun- ávöxtun	Nafn- ávöxtun	Raun- ávöxtun	
1990	17,1	9,3	15,7	8,0	26,0	17,6	7,1
1991	18,4	10,0	17,5	9,2	25,0	16,1	7,6
1992	13,5	11,8	11,0	9,3	19,5	17,7	1,6
1993	14,8	11,5	12,4	9,1	17,7	14,3	3,0
1994	10,9	9,5	9,3	7,9	14,2	12,8	1,3
1995	11,9	10,1	10,5	8,7	14,6	12,8	1,6
1996	12,8	10,5	11,1	8,9	15,8	13,5	2,1
1997	13,3	11,1	11,2	9,0	16,3	14,0	2,0
1998	13,2	11,8	10,1	8,8	16,5	15,1	1,3
1999	14,1	8,0	14,7	8,6	17,3	11,1	5,6
2000	17,4	12,7	14,1	9,5	22,0	17,2	4,2
2001	18,8	9,4	19,7	10,2	23,7	13,9	8,6
2002	16,0	13,7	12,3	10,1	21,3	18,9	2,0
2003	12,4	9,4	12,0	9,1	17,3	14,2	2,7
2004	12,6	8,3	10,5	6,3	17,3	12,9	3,9
2005	15,3	10,7	10,3	5,9	20,3	15,5	4,2
2006	18,6	10,9	13,4	6,1	22,5	14,6	6,9

1. Vegið meðaltal vaxta innlánsstofnana. Gert er ráð fyrir tveimur gjalddögum á ári. 2. Vegið meðaltal vaxta innlánsstofnana af nýjum verðtryggðum lánunum. 3. Milli janúargilda.

Tafla 11 Almennir inn- og útlánsvextir við Seðlabanka Íslands í % á ári

	Viðskiptareikn. lánastofnana	Óverðtryggð innstæðubréf 90 daga	Bindiskyldar innstæður	Daglán forv.	Ávöxtun á lánum gegn veði ¹	Innstæðubréf 7 daga
12. janúar 2000	4,50	9,30	7,30	10,80	9,00	.
18. janúar	4,50	9,30	7,30	10,80	9,80	.
21. janúar	5,30	9,30	8,10	10,80	9,80	.
14. febrúar	5,30	9,60	8,10	11,10	9,80	.
15. febrúar	5,30	9,60	8,10	11,10	10,10	.
21. febrúar	5,60	9,60	8,40	11,10	10,10	.
19. júní	5,60	10,10	8,40	11,60	10,60	.
21. júní	6,10	10,10	8,90	11,60	10,60	.
1. nóvember	6,90	10,90	9,70	12,40	11,40	.
28. mars 2001	6,70	10,70	9,50	12,40	10,90	.
11. nóvember	6,70	9,60	8,70	12,00	10,10	.
1. apríl 2002	6,20	9,10	8,20	12,00	9,60	.
1. maí	5,90	8,80	7,90	11,70	9,30	.
21. maí	5,70	8,30	7,40	11,20	8,80	.
21. júní	5,70	8,00	7,10	10,90	8,50	.
1. ágúst	5,40	7,40	6,70	10,30	7,90	.
1. september	5,10	7,10	6,40	10,00	7,60	.
21. september	4,60	6,60	5,90	9,50	7,10	.
21. október	4,30	6,30	5,60	9,20	6,80	.
11. nóvember	3,80	5,80	5,10	8,70	6,30	.
17. desember	3,30	5,30	4,60	8,20	5,80	.
28. febrúar 2003	2,80	4,80	4,10	7,70	5,30	.
11. maí	3,00	5,00	4,30	7,90	5,50	.
8. júní	3,25	5,25	4,50	8,00	5,75	.
6. júlí	3,75	5,75	5,00	8,25	6,25	.
21. september	4,25	6,25	5,50	8,75	6,75	.
1. nóvember	5,00	6,75	6,00	9,25	7,25	.
10. desember	6,25	7,75	7,25	10,25	8,25	.
21. febrúar 2005	6,75	8,25	7,75	10,75	8,75	.
29. mars	7,25	8,50	8,00	10,75	9,00	.
7. júní	8,00	9,35	8,75	11,00	9,50	9,35
4. október	8,75	10,10	9,50	11,75	10,25	10,10
11. desember	9,00	10,35	9,75	12,00	10,50	10,35
1. febrúar 2006	9,25	10,25	10,00	12,25	10,75	10,60
1. apríl	10,00	11,00	10,75	13,00	11,50	11,35
21. maí	10,75	11,75	11,50	13,75	12,25	12,10
11. júní	11,50	-	12,00	14,25	13,00	12,85
21. ágúst	12,00	-	12,25	14,50	13,50	13,35
21. september	12,50	-	12,75	15,00	14,00	13,85
21. desember	12,75	-	13,00	15,25	14,25	14,10
<i>Tímavegin meðaltöl</i>						
1998	3,00	7,00	5,50	8,50	7,30	.
1999	3,80	7,80	6,60	9,30	8,30	.
2000	5,90	9,90	8,70	11,40	10,40	.
2001	6,70	10,60	9,40	12,30	10,90	.
2002	5,50	7,80	7,00	10,70	8,40	.
2003	2,80	4,80	4,10	7,70	5,30	.
2004	3,65	5,59	4,88	8,28	6,09	.
2005	7,69	8,85	8,50	11,02	9,35	9,70
2006	11,00	10,63	11,52	13,77	12,50	12,35

1. Stýrivextir.

Tafla 12 Efnahagsreikningur Seðlabankans

Í m.kr.	Árslok					
	2000	2001	2002	2003	2004	2005
<i>Eignir:</i>						
<i>Erlendar eignir</i>	45.394	36.823	37.378	58.274	65.709	67.506
Bankainnstæður	8.260	5.228	9.509	22.740	23.171	21.049
Gulleign	1.386	1.752	1.727	1.873	1.707	2.074
Verðbréf og ríkisvixlar	22.794	27.423	24.093	31.695	39.058	42.702
Gjaldeyrisstaða og SDR	2.059	2.420	2.050	1.966	1.773	1.681
Mótvirði innstæðna IMF	10.894	0	0	0	0	0
<i>Innlendar eignir</i>	56.682	79.321	79.248	29.033	40.881	94.789
<i>Innlánsstofnanir</i>	38.978	54.053	69.141	24.038	31.771	77.772
Verðbréf	1	131	105	0	0	0
Lán gegn veði	36.825	50.020	69.035	24.038	31.771	77.772
Skammtímalán	2.152	3.902	0	0	0	0
<i>Aðrar fjármálastofnanir</i>	13.074	22.774	8.227	4.193	8.993	11.902
Markaðsskráð verðbréf	2.865	2.954	3.445	3.223	3.232	1.832
Lán gegn veði	10.209	18.790	4.782	969	5.762	10.070
Skammtímalán	0	1.030	0	0	0	0
<i>Ríkissjóður og ríkisstofnanir</i>	4.475	2.389	1.816	715	32	0
Ríkissjóður, viðskiptareikningar	793	244	0	0	0	0
Markaðsskráð verðbréf	3.575	2.144	1.816	715	32	0
Ríkisvixlar	106	0	0	0	0	0
<i>Aðrir aðilar</i>	156	105	65	87	84	189
Ýmsir reikningar	104	77	25	43	39	151
Verðbréf	52	28	41	44	45	38
<i>Fasteignir og lausafé</i>	0	0	0	0	0	4.926
Fasteignir	0	0	0	0	0	4.527
Aðrar eignir	0	0	0	0	0	399
<i>Eignir = skuldir</i>	102.076	116.144	116.627	87.307	106.590	162.294
<i>Skuldir:</i>						
<i>Erlendar skuldir</i>	28.477	17.108	18.301	1.858	1.703	1.634
Til skamms tíma	15.763	14.979	16.499	124	142	150
Til langs tíma	0	0	0	0	0	0
Mótvirði SDR við IMF	1.820	2.130	1.802	1.735	1.561	1.484
Innstæða IMF v/kvóta	10.894	0	0	0	0	0
<i>Innlendar skuldir</i>	51.996	64.709	59.499	40.729	66.282	124.291
<i>Seðlar og mynt</i>	8.672	9.174	9.590	10.583	11.632	13.202
<i>Innlánsstofnanir</i>	23.744	18.643	23.037	6.616	22.519	34.250
Almennar innstæður	2.495	965	1.163	2.786	22.519	31.956
Bindireikningar	21.249	17.678	21.874	3.830	0	0
Innstæðubréf	2.294
<i>Aðrar fjármálastofnanir</i>	1.504	2.126	1.334	31	13.681	145
Almennar innstæður	745	837	75	31	13.681	145
Bindireikningar	759	1.288	1.259	0	0	0
<i>Ríkissjóður og ríkisstofnanir</i>	16.594	33.488	22.667	22.901	17.815	75.916
Ríkissjóður, viðskiptareikningar	11.339	11.232	8.771	9.689	16.257	33.573
Ríkisstofnanir	733	1.575	1.977	1.208	519	371
Gjaldeyrisreikningar	4.522	4.544	399	487	1.039	9.113
Bundin innlán	0	16.137	11.520	11.517	0	32.859
<i>Aðrar skuldir</i>	1.482	1.279	2.872	597	636	778
<i>Eigið fé</i>	21.602	34.327	38.827	40.217	34.198	36.370
Áætluð afkoma
Eiginfjárreikningar	21.602	34.327	38.827	40.217	34.198	36.370

Mánaðarlok 2006

janúar	febrúar	mars	apríl	maí	júní	júlí	ágúst	sept.	okt.	nóv.	des.
68.679	72.360	80.132	66.444	70.659	77.078	74.566	72.801	71.530	71.161	92.670	168.372
22.308	22.828	26.729	8.785	15.681	19.797	20.333	20.899	18.322	17.723	11.022	41.650
2.274	2.332	2.643	3.084	3.003	3.014	2.952	2.761	2.696	2.646	2.830	2.934
42.412	45.448	48.860	52.520	49.976	52.153	49.260	47.219	48.578	48.906	76.897	121.769
1.684	1.752	1.900	2.055	1.999	2.114	2.021	1.923	1.933	1.887	1.920	2.019
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
84.435	94.571	110.744	100.915	101.734	101.095	121.803	121.961	114.304	138.371	133.354	153.411
67.995	82.953	94.076	86.025	85.135	89.402	109.994	110.081	101.448	118.666	114.115	119.863
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
67.995	82.953	94.076	86.025	85.135	89.402	109.994	110.081	101.448	118.666	114.115	119.863
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
16.245	11.414	16.480	14.577	16.410	11.464	11.568	11.639	12.629	19.453	19.020	28.547
1.708	1.675	1.689	1.573	1.583	1.609	1.522	1.515	1.529	1.466	1.465	1.473
14.537	9.739	14.791	13.004	14.827	9.854	10.047	10.124	11.100	17.988	17.555	27.074
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
195	204	188	314	189	229	241	241	227	253	219	143
159	168	153	279	155	133	145	139	127	150	123	48
36	36	35	34	34	95	96	102	99	102	96	95
4.926	4.926	4.926	4.926	4.926	4.926	4.926	4.926	4.926	4.926	4.926	4.859
4.527	4.527	4.527	4.527	4.527	4.527	4.527	4.527	4.527	4.527	4.527	4.479
399	399	399	399	399	399	399	399	399	399	399	380
153.114	166.931	190.876	167.359	172.393	178.173	196.370	194.762	185.833	209.533	226.024	321.784
2.044	1.910	2.092	2.009	1.952	2.061	2.269	2.158	2.171	2.113	24.822	1.874
558	362	412	202	190	197	491	467	467	450	23.130	95
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.487	1.549	1.679	1.807	1.762	1.864	1.778	1.691	1.704	1.664	1.692	1.780
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
119.403	131.384	149.983	121.677	128.029	130.285	151.111	152.451	143.080	168.326	160.483	271.683
12.429	12.398	12.759	12.979	13.395	13.946	14.523	14.152	13.837	13.654	13.810	14.513
19.936	25.613	43.373	29.893	35.221	30.790	37.885	32.091	21.988	44.298	42.891	44.988
18.135	23.812	41.821	29.091	34.069	29.014	35.305	29.314	20.211	42.523	41.115	43.210
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.801	1.801	1.552	801	1.152	1.776	2.580	2.777	1.777	1.775	1.776	1.777
74	1.686	118	147	184	167	169	178	174	179	172	130
74	1.686	118	147	184	167	169	178	174	179	172	130
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
86.390	91.075	92.180	76.933	78.507	84.622	97.748	105.185	106.147	109.088	102.510	211.002
42.860	45.625	43.706	40.668	40.851	44.473	57.448	63.400	65.112	68.734	66.020	80.114
531	356	323	452	379	461	642	513	575	685	796	567
10.730	12.576	15.357	3.527	4.688	6.793	7.327	8.599	7.442	7.303	2.976	97.235
32.269	32.518	32.793	32.286	32.589	32.895	32.331	32.673	33.018	32.365	32.718	33.085
574	613	1.553	1.725	722	760	785	846	934	1.107	1.100	1.051
36.593	38.563	43.727	48.600	47.339	50.754	47.916	45.079	45.509	44.020	45.645	48.227
223	2.193	7.357	12.230	10.969	14.384	11.546	8.709	9.139	7.650	9.275	11.857
36.370	36.370	36.370	36.370	36.370	36.370	36.370	36.370	36.370	36.370	36.370	36.370